

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี

ตามสมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี

สำนักงานเลขานุการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

สิ่งพิมพ์ สกศ.อันดับที่ 12/2552

ISBN 978-616-7324-05-0

រូបແບບការចัดកិច្ចការអេយីន្តឹះ

សំវារបណ្ឌិតក្នុងវិជ្ជាយ 3 - 5 ឆ្នាំ

ទាមសមរាកនៃខែចំណេះក្នុងវិជ្ជាយនៃការពិធីនាទាមវិធី

សំណើកងាយលេខាធិការសារការគីឡូ
ក្រោគវងគីឡូវិការ

372.21	สำนักงานเลขานุการสภาพักรถยานดีกษา
ส 691 ๑	รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ตามสมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย
	กรุงเทพฯ : 2552
	72 หน้า
	ISBN: 978-616-7324-05-0
	1. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กอายุ 3-5 ปี 2. เด็กปฐมวัย 3. ชื่อเรื่อง

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ตามสมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย

สิงพิมพ์ ศกศ.	อันดับที่ 12/2552
พิมพ์ครั้งที่ 1	ธันวาคม 2552
จำนวน	1,000 เล่ม
ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่	สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขานุการสภาพักรถยานดีกษา ¹ กระทรวงศึกษาธิการ 99/20 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองตัน กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0-2668-7123 ต่อ 2512 โทรศัพท์ 0-2243-1129, 0-2668-7329 Website : http://www.onec.go.th
ผู้พิมพ์	บริษัท พวิชหวานกราฟฟิค จำกัด 90/6 ซอยจันสนิทวงศ์ 34/1 ถนนรัชดาภิเษก แขวงธนบุรี เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10700 โทรศัพท์ 0-2424-3249, 0-2424-3253 โทรศัพท์ 0-2424-3249, 0-2424-3253

คำนำ

การจัดกระบวนการเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ มีความสำคัญต่อชีวิตเด็กปฐมวัย 0 - 6 ปีเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นวัยที่สิงแวดล้อมรอบตัว และผู้คนรอบข้างล้วนแล้วแต่มีผลให้เกิดการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่เป็นรากรฐานของบุคลิกภาพ อุบัติสัย และการเริ่มเดินทางของสมอง สองผลลัพธ์ที่สำคัญคือ ความรู้สึกนิยม ทักษะชีวิต สมรรถนะและความสามารถของเด็ก

สำนักงานเลขานุการสภาพักรถยานดีกษา จึงได้จัดทำโครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสมรรถนะของเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ในการพัฒนาตามวัย เพื่อนำเสนอรูปแบบกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมเพื่อเป็นแนวทางในการเลี้ยงดูเด็ก ในช่วงอายุ 3-5 ปีแรกของชีวิต โดยมุ่งเน้นกระบวนการในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคมของเด็ก โดยหวังว่าแนวความคิดและตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้ในหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเลี้ยงดูเด็กอายุ 3-5 ปีทุกคน และสำนักงานฯ ขอขอบคุณนายเรืองศักดิ์ ปืนประทีป ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องนี้

(รองศาสตราจารย์ ยงทอง จันทรากุ)

เลขานุการสภาพักรถยานดีกษา

บทนำ

สารบัญ

บทนำ	5
การเตรียมความพร้อม ของเด็กวัย 3 - 5 ปี ในการเริ่มชีวิต “วัยอนุบาล” มืออาชีวัง	10
เด็กอายุ 3 ปี “วัยตามได้ตามดี”	16
เด็กน้อยวัย 4 ปี เรื่องเล่น เล่น ก็เป็นการเรียนรู้	26
ลูกน้อยวัย 5 ปี “มีเพื่อน..มีสังคม”	45
เรียนรู้รอบด้านจากการอ่านกับพ่อแม่	49
เกมสนุกๆ ที่นุ่มนวลทุกเกม	55

นับร้อยปี

ผู้คนหลายรุ่นในหลายยุคหลายสมัย เชื่อกันว่าบุคลิกภาพ ลักษณะ สีผิว และสติปัญญาเป็นสิ่งที่ติดตัวแต่ละคนมาแต่กำเนิด การเรียนรู้ การอบรมบ่มสอน สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนได้ในระดับหนึ่ง แต่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงธรรมชาติของคนที่ติดมาแต่กำเนิดนี้ได้

แต่เดิม

นักการศึกษาทุกสาขาที่้าโลกต่างให้ความสำคัญและให้ความสนใจด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย 0 - 6 ปี ด้วยความเชื่อว่า การเรียนรู้ในช่วงวัยนี้มีผลกระทบในระยะยาวต่อคุณภาพชีวิตของคน เพราะเป็นช่วงที่สมองมีการเจริญเติบโตในอัตราสูงสุด ด้านนั้นสิ่งแวดล้อมที่ดีรอบตัวเด็ก การเลี้ยงดู การดูแลอย่างอบอุ่น ใกล้ชิด การช่วยเหลือและปกป้องจากอันตราย รวมถึงความพร้อมในการตอบสนองความต้องการพัฒนารูปแบบตัวได้อย่างเหมาะสมทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม เหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลต่อสติปัญญา สมรรถนะและความสามารถของเด็กอย่าง大方 เนื่องให้เด็กเจริญเติบโตสมวัยและอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยแห่งการกระหายโดยรู้ทุกสิ่งอย่างหลากหลาย จากสิ่งต่างๆ รายรอบตัว แนวความคิดนี้ ศ.นพ.ประเวศ วงศ์ กล่าวว่า เด็กช่วงอายุ 0 - 6 ขวบ เป็นช่วงที่พัฒนาโครงสร้างทางสมอง บัญญา อารมณ์ ความดี ความเชื่อของคนจะ ก่อตัวในช่วงนี้ จึงเป็นช่วงที่สำคัญที่สุด การเลี้ยงดูและสิ่งแวดล้อมของเด็กในช่วงนี้ก็เป็นประเด็นทางการศึกษาที่รับด่วนในการสร้างรากฐานคุณภาพของคนในสังคม

(ศ.นพ.ประเวศ วงศ์, 2538, แต่คุณครู กัลยาณมิตรของสังคม)

เด็กวัย 3 - 5 ปี เป็นช่วงเวลาที่โลกใบเล็กของเด็กๆ ขยายกว้างจากวันนักเรียนไปสู่สังคมภายนอก

ตลอดช่วง 5 ปีของชีวิตเด็กเติบโตอย่างรวดเร็วมาก ถ้าพ่อแม่อยากเห็นความเปลี่ยนแปลงอย่างขัดเจน ต้องติดตามชั้นน้ำหนัก วัดส่วนสูงของเด็กทุกๆ 3 เดือน และจัดลงในสมุดบันทึกสุขภาพ และจุดลงในกราฟมาตราฐาน ทุกครั้งที่พาเด็กไปปรับบวิเคราะห์ตรวจสุขภาพและรับวัคซีน ควรนำสมุดบันทึกสุขภาพของเด็กไปด้วยทุกครั้ง หากมีข้อสงสัยจะได้ช้าตามหรือขอคำแนะนำจากแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อดูว่าเด็กมีการเจริญเติบโตดี เหมาะสมตามวัยหรือไม่ หากมีปัญหาจะได้ปรึกษาทางแก้ไขได้ทันท่วงที

นอกจากเฝ้าติดตามการเจริญเติบโตทางร่างกายแล้ว พ่อแม่ต้องติดตามสังเกตพฤติกรรม พัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆ ด้วย ไม่ว่า จะเป็นความสามารถด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย การใช้ձາและมือ ประสานกันทำสิ่งต่างๆ การสื่อภาษา อารมณ์ และทักษะทางสังคม ของเด็กวัยต่างๆ เพื่อจะได้เข้าใจธรรมชาติ และความรู้สึกนึกคิดของเด็ก แต่ละคน แต่ละัย เพื่อที่จะได้อบรมเลี้ยงดู และจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม เป็นการให้โอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ เล่น และฝึกฝน ทำสิ่งต่างๆ ตลอดจนแสดงออกได้ ตามความสามารถ มีสมรรถนะตามวัย พร้อมที่จะพัฒนาขึ้นต่อๆ ไป เป็นการช่วยให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ และเชื่อมั่นในตัวเองอีกด้วย

ก่อนหน้านี้ เด็กวัยแรกเกิดถึง 3 ปีจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ฯ ภาพพ่อแม่ และสมาชิกในครอบครัว เป็นส่วนใหญ่ เพราะใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในบ้าน แวดล้อมด้วยบุคคลที่คุ้นเคย หรือบางคนอาจได้รับการดูแลจากพ่อเลี้ยง หรือผู้ดูแลในสถานรับเลี้ยงเด็ก อันเป็นสถานที่เฉพาะ ประสบการณ์ต่างๆ ที่พ่อแม่จัดเตรียมให้ รวมถึงสภาพแวดล้อม จึงยังถือว่าเป็นสิ่งที่ “ควบคุมได้” ไม่ว่าเด็กอยากรู้อะไร อยากทำอะไร แมกิเข้าใจ เดาได้ และตอบสนองได้ทันที

แต่ช่วงวัย 3 - 5 ขวบ หรืออาจเรียกว่า “วัยอนุบาล” นั้น เด็กจะเป็นต้องพัฒนาทักษะที่หลากหลายขึ้นตามวัย เพราะเข้าสู่ “โลกแห่งการเรียนรู้” อย่างจริงจังแล้ว นอกจากการส่งเสริมประสบการณ์ในบ้าน พ่อแม่ยังต้องมีการ “เตรียมความพร้อม” ให้เด็กมีทักษะในการช่วยเหลือตัวเองเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่อต้องออกจากบ้านไปอยู่ที่มากางลาง สภาวะแวดล้อมที่พ่อแม่อาจจด “ควบคุมไม่ได้” นั่นคือในระหว่างที่อยู่ในโรงเรียน เด็กต้องอยู่ที่มากางลางคนแบ่งหน้าโดยไม่มีพ่อแม่อยู่ข้างๆ และอาจอยู่ที่มากางลางสภาพแวดล้อมที่ต่างจากบ้านโดยสิ้นเชิงอีกด้วย

การเตรียมความพร้อม ของเด็กวัย 3 - 5 ปี ในการเริ่มชีวิต “วัยอนุบาล” มีอะไรบ้าง

ด้านร่างกาย ต้องส่งเสริมให้เด็กเกิดความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหว ฝึกการใช้มืออับด้า ให้ทำงานประสาณกัน ไปด้วยกัน ในกิจกรรมการวิ่ง ปั่น และวิ่งเขียง เพื่อที่เด็กจะได้ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนๆ วัยอนุบาลได้อย่างสนุกสนานและประสบความสำเร็จ อีกทั้งยังเป็นการเตรียมกล้ามเนื้อแข็ง มือ และนิ้วมือสำหรับการเขียนหนังสือในระยะต่อไป เพราะหากเด็กไม่พร้อม และทำไม่ได้อย่างที่เพื่อนๆ ทำ อาจเกิดความคับข้องใจ หรือเกิดความรู้สึกล้มเหลวได้ หากความภาคภูมิใจในตัวเอง ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการสร้างความมั่นใจในตัวเองในอนาคต

ด้านสติปัญญา ต้องเน้นการรับรู้ เรียนรู้ รู้จักแยกแยะสิ่งต่างๆ ที่เห็นอยู่กัน ต่างกัน รู้จักเขียนในความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ที่จะเป็นพื้นฐานนำไปสู่การรู้จักแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ และสนใจฟัง เพื่อที่เด็กจะได้เรียนรู้ลงใหม่ๆ ได้อย่างกระตือรือร้นและสนุกสนาน

ด้านการเข้าใจ และการใช้ภาษา เด็กควรรู้และสามารถอธิบายความหมายของคำ แล้วเรื่องราว สามารถเล่าเรื่อง แล้วจับใจความสำคัญได้ทักษะเหล่านี้จะช่วยเด็กในการรื่นเริง พูดคุยได้ตอบอย่างมีความหมาย หรือ “พูดรู้เรื่อง” เพราะต้องไปเด็กต้องฟังคุณครู หรือต้องบอกความต้องการของตนเอง หากพูดไม่ถูก อธิบายไม่เป็น หรือ “พูดไม่รู้เรื่อง” และคุณครูอาจไม่สามารถเดาภาษาแปลกๆ ของเด็กได้ จะมีเพียงพ่อแม่เท่านั้นที่ทำได้ ยิ่ง เด็กบังคับเรียนมากว่า แนะนำ แนะนำ มากดังแต่เล็กจนติดปาก ถ้าไม่ฝึกให้เด็กใช้คำที่ถูกต้อง จะเกิดปัญหาเมื่อเข้าโรงเรียน เพราะไม่มีครูเดาได้ว่าเด็กพูดอะไร บอกอะไร เป็นอะไร หรือต้องการอะไร เป็นต้น

ด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม ต้องทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง รู้จักแบ่งปันและทำความเรื่ยบ รู้จักการรับ และให้ความช่วยเหลือ รู้จักของคุณ และของโภช เน้นทักษะทางสังคมพื้นฐานที่จะช่วยให้อยู่ร่วมกับคนหมู่มากได้ และได้รับความรักความเอ็นดูจากทุกคน

การเลี้ยงดูเด็กัย 3 - 5 ปี ถ้าจะให้สัมฤทธิ์ผลโดยยังประโยชน์สูงสุดแก่เด็กนั้น พ่อแม่จำเป็นต้องให้เวลา และใส่ใจในความต้องการของเด็กอย่างข้าอกเข้าใจพัฒนาการตามวัย เพราะการปฏิบัติเช่นนี้ เป็นการสร้างความมั่นคงทางใจให้แก่เด็กไปพร้อมๆ กับการสร้างความผูกพันระหว่างพ่อแม่ และเด็กอย่างดียิ่ง สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญมากต่อชีวิต และจิตใจของเด็กวัยนี้ อาทิการเลี้ยงดู พ่อแม่ต้องมีความรักความเมตตา มีเหตุผล มีความสม่ำเสมอ ต้องเป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย เพราะจะช่วยให้เด็กมีจิตใจมั่นคง ไม่สับสน และที่สำคัญพ่อแม่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดี เป็นผู้ที่คิดดี ปฏิบัติและมีความเป็นอยู่ที่ดี

เด็กในวัยนี้ เป็นวัยที่มีความสนใจในเรื่อง พ่อแม่เจ้าสามารถสร้างแรงจูงใจให้เด็กกล้า แสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง กล้าแสดงความคิดเห็นที่ดี และแสดงความรู้สึกอย่างเท่าเทียม ให้เด็กจะรู้สึกและเรียนรู้ที่จะแยกแยะสิ่งต่างๆ เรียนรู้ที่จะเข้มแข็ง เรียนรู้ในการแก้ปัญหา เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับความหมายของคำ เรื่องราว และเล่าเรื่องเป็นลำดับได้ ทั้งนี้ พ่อแม่ต้องระวัง ในปัจจุบันเด็กขาดโอกาสในการเรียนรู้ ในขณะเดียวกันต้องระวัง อย่าเร่งให้เด็กต้องเรียนรู้ในทุกเรื่องจนเครียด

เด็กในวัย 3-5 ปี จะชื่นชอบแบบอย่างการประพฤติดน บุคลิกภาพ การใช้ชีวิต กระหึ่มค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี จากการปฏิบัติตัวของผู้ใหญ่ในบ้าน และสังคมรอบตัว ได้แก่ 罵罵ยาทางสังคม เช่น การเคาะฟู่ใหญ่ การไหว้ การกรีบ การอยู่ การรู้จักสำรวมและความเกรงอกเกรงใจ เหล่านี้เป็นเรื่องที่พ่อแม่ต้องให้ความสำคัญและใส่ใจ ด้วยการจัดぶรรยากาศให้อืดต่อการบ่นเพาะและสนับสนุนให้เด็กได้คิดและได้ทำ

แต่พ่อแม่ไม่ควรจ้องที่จะสอน หรือตั้งอกตั้งใจที่จะยัดเยียดสิ่งที่ตนคิดว่าดีให้แก่เด็ก โดยทั้งความเป็นธรรมชาติปัจจุบันเกือบทหมด กล่าวคือ

พ่อแม่สามารถใช้กิจวัตรประจำวันเป็นช่องทางในการอบรมบ่มeson ด้วยท่าทีที่ดีและเป็นธรรมชาติโดยที่เด็กไม่คิดว่ากำลังถูกสอน เช่น

เมื่อตื่นนอน พ่อแม่ควรช่วยเด็กมาช่วยเก็บที่หลับที่นอน หมอน พับผ้าที่มีด้วยกัน ก่อนที่จะไปล้างหน้า แปรงฟัน เรื่องอย่างนี้ต้องใช้การ เชิญชวนไม่ใช่การสั่ง

เมื่อเด็กอาบน้ำ แปรงฟัน ล้างหน้าล้างตาตอนเข้าเสร็จแล้ว พ่อแม่ควรช่วยเด็กมาเก็บผ้าที่ใช้แล้วไปล่อลงในตะกร้าผ้าที่เตรียมไว้ซัก เรื่องอย่างนี้ต้องใช้การเชิญชวนไม่ใช่การสั่ง

เมื่อถึงเวลารับประทานอาหารเช้า พ่อแม่ควรช่วยเด็กให้มากช่วยกัน ให้ดัดถ่าย ชาน จาน ข้อมูลของตนเอง ให้เลือกเอง เด็กอย่างจะใช้จาน ใบโตเหมือนพ่อ เมื่อตอนแม่ นั่นไม่ใช่เรื่องคุณภาพด้วย เป็นสิ่งที่เด็ก ทำได้ และเมื่อรับประทานอาหารแล้วเสร็จ ก็ช่วยให้ช่วยกันเก็บ สำรวจกันข้าว เก็บจาน เก็บข้อมูลไปไว้ที่ล้างจาน เรื่องอย่างนี้ต้องใช้ การเชิญชวนไม่ใช่การสั่ง

ลิงสามัญในการเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก คือต้องระวัง อายุปล่อยปละ “จนขาดโอกาสเรียนรู้” แต่ก็ต้องระวัง อาย่าเร่งบังคับให้เด็ก ท่องจำคำนี้เรียนจนเครียดเกินไป เพราะเกรงจะตามคนอื่นไม่ทัน หรือสอบเข้าขั้นประเพณีศึกษาปีที่ 1 ไม่ได้ จนต้องจัดให้เรียนพิเศษวิชา ต่างๆ จนเด็กล้าและเหนื่ดเหลืออย จะเป็นผลเสียต่อการพัฒนาความรู้คิด และสร้างสรรค์ในระยะยาว เพราะเด็กจะรู้สึกว่าการเรียนเป็นเรื่องไม่สนุก เป็นความทุกข์รำ邠าญ์ เหนื่อย เมื่อห่น่าย ถูกบังคับ ถูกดูด่าว หรือ ถูกดี ซึ่งอาจบ่มเพาะให้เด็กเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนรู้ในอนาคต

แต่ก้าวจะเดริยมให้เด็ก “พร้อม” ทุกสภาวะนั้น พ่อแม่คงจะต้อง เข้าใจลำดับขั้นพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยก่อน

ลองมาดูกันทีซึ่ว่า ลำดับขั้นพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย 3 - 5 ปี นั้นมีอะไรบ้าง และกิจกรรมที่พ่อแม่ส่งเสริม เพื่อให้เด็กมี สมรรถนะตามวัยนั้น ทำได้อย่างไร

เด็กอายุ 3 ปี “วัยตามได้ตามดี”

ในช่วงปีแรกของชีวิต ถือเป็นวัยแห่งการสร้างความไว้วางใจ เป็นวัยที่เด็กต้องพึงพา ผู้อ่อนรอนๆ ด้วย ในการทำกิจกรรมทุกด้าน เพราะยังเล็กเกินกว่าจะเข้าใจตัวเองได้ ดังนั้น เมื่อเด็กมีความต้องการใดๆ และได้รับการตอบสนองจากคนรอบข้างอย่าง เข้าอกเข้าใจ ก็จะสร้างความไว้วางใจให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี เมื่อว่าจะเป็นความต้องการพื้นฐานที่เด็กต้องการความช่วยเหลือ อาทิ การกินเพื่อการค้ำร่างกาย การขับถ่าย เพื่อความสบายตัว และการล้มตัว โอบกอด ที่สร้างความอบอุ่นให้แก่เด็กวัยนี้ ประกอบกับ พัฒนาการอยู่ในวัยที่ต้องใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย ในการเรียนรู้ โลกรอบตัว ด้วยการมอง การลืมรัส ที่สำคัญคือ การสัมผัส และตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น

เมื่อเข้าช่วงปีที่ 3 เด็กๆ ยังคงสนใจกับการเรียนรู้ แบบลองผิดลองถูก แม้จะอยู่ในวัยที่ไม่พร้อมในพัฒนาการบางด้าน แต่มีพัฒนาการเร็วมาก และพัฒนาการในทุกด้านจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เด็กยังนี้ จึงมีความรู้สึกว่าตัวเองนั้นสามารถทำอะไรต่อเมื่อไรได้�ั่นเอง มากมาย ที่สำคัญคือ มีความต้องการที่จะทำอะไรๆ ได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ไม่ต้องการความช่วยเหลือจากคนรอบข้าง

แต่ด้วย เพราะความสัมพันธ์ของอวัยวะต่างๆ ของร่างกายยังประسانการทำงานหันไม่ดีนัก เด็กวัยนี้จึงหงุดหงิดง่าย และจะแสดงออกทางอารมณ์ทุกครั้งที่ไม่สามารถทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ลุล่วงตามที่ต้องการซึ่ง ด้วยความตั้งใจที่จะทำกิจกรรม หรือทดลอง เรียนรู้กับสิ่งใหม่ๆ รอบตัว เด็กจะงงงุ่นความสนใจอยู่กับความสำเร็จของตนมากกว่าผู้คนรอบข้าง นั่นหมายถึง เด็กยังนี้จะยังไม่รู้จักวิธีการที่จะเก็บน้ำ滴 หรือเก็บน้ำ滴 แต่เด็กวัยนี้จะมีพฤติกรรมเลียนแบบคนรอบข้าง

วัย 3 - 5 ปี ถือเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ อันพัฒนาต่อเนื่องมาจาก การมีพัฒนาการทางร่างกายที่มีความพร้อมมากขึ้น รวมhardt ของเด็ก วัยนี้จึงมีความเป็นอิสระในด้านของ พัฒนาการกำลังที่กระตือรือร้นเต็มที่ กับความสนใจครัวเรือน ในการทำกิจกรรมแปลงๆ ในเมือง ที่ห้าทายอยู่ รายรอบบ้าน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ความสามารถและทักษะของตนเอง จึง เป็นวัยที่มีความสามารถมาก many ด้วย เพราะเห็นมากขึ้น พัฒนาการขึ้น คุณภาพขึ้น และเรียนรู้มากขึ้น จึงมีความสามารถขึ้น คำตอบจากคำถามจะเป็นข้อมูลที่ เด็กจะเก็บไว้เป็นข้อมูล เพื่อการเรียนรู้

เด็กวัย 3 - 5 ปี นี้เริ่มจับกลุ่มทำกิจกรรมหรือเล่นกันเพื่อน ๆ ได้ แต่ยังต้องปรับตัวให้เข้ากับภาระเบี่ยง และกดิกาของกลุ่ม สิ่งที่พึงระวังใน เด็กวัยนี้ คือ เรื่องของรณรงค์ที่พัฒนาการยังไม่สมบูรณ์ ผู้ใหญ่จึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่ในบทบาทของผู้ช่วยให้เด็กมีการแสดงออกตามทาง อารมณ์อย่างเหมาะสม ด้วยการชี้แนะ และกระตุนเสริม เพื่อสร้าง ความมั่นใจให้เด็ก กระตุนให้เด็กลองเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ไม่ใช่ “ห้าม” ไปทุกอย่างจนเด็กไม่กล้าลงมือทำ หรือไม่กล้าตั้งคำถาม

การพูดคุย และตอบคำถามที่เด็ก ถามอยู่เรื่อยๆ นั้นมีประโยชน์ เป็นการเพิ่มความเข้าใจ กระตุ้นความคิด และความสนใจ ให้เด็กสามารถตอบได้ ตัวอย่าง นักศึกษาเด็กวัยนี้ ให้เด็ก ที่เด็กยังไม่รู้เรื่อง ราษฎร์ รู้คำศัพท์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้เข้าใจความคิดและความหมาย ของสิ่งต่างๆ มากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน การที่เด็กสามารถตอบได้ ตัวอย่าง นักศึกษาเด็กวัยนี้ ให้เด็ก ที่เด็ก กำลังคิดอะไร ต้องการอะไร

ประสบการณ์ของพ่อแม่จะมีการถ่ายทอดออกมาเป็นคำตอบที่จะสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีและอบอุ่นมากยิ่งขึ้น

การตอบคำถามนั้นพ่อแม่ต้องมีความเป็นธรรมชาติ แม้เมื่อเด็กถาม คำถามที่น่าขัน ตลาดๆ หรือดูไม่เข้าท่าในสายตาของพ่อแม่ก็ตาม ต้อง ไม่หัวเสาะหรือแสดงทางบกพร่อง เป็นอันขาด เพราะจะทำให้เด็กเกิด ความกลัว away และไม่กล้าถามคำถามต่อไป

นอกจากพัฒนาการที่ดัดเจนในด้านความสนใจครัวเรือน คำถาม มากมายอย่างไม่สิ้นสุดแล้ว เด็กวัย 3 ขวบ ยังมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ที่เจริญเติบโตขึ้นอย่างเห็นได้ชัด นอกจากเดิน วิ่ง ก้าว กระโดด ยืนขาเดียวได้ชั่วครู่ ขึ้นลงบันไดโดยสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว แล้ว เด็กยังสามารถหัดฉีบรถสามล้อได้ด้วย แสดงถึงความสามารถใน การควบคุมกล้ามเนื้อให้ทำงานไปปิดตามต้องการได้เป็นอย่างดี

กล้ามเนื้อมัดเล็ก ได้แก่มือ นิ้วมือ นั้นเด็กควบคุมได้ดีขึ้น สามารถ ทำงานประسانกันได้ดีขึ้น เช่น ดัดเส้น โดยเฉพาะนิ้วมือแต่ละนิ้วสามารถ เคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ จับดินสอ หรือดินสอสีได้อย่างมั่นคง และบังคับ ดินสอตามทิศทางตามตามแบบได้ สามารถต่อแท่งไม้ได้สูง 8 ชั้น ต่อภาพ จิ๊กซอว์ที่มีชิ้นส่วน 6 - 12 ชิ้นได้ รู้จักสีอย่างน้อย 3 สี ของลวดลาย

ด้วยน้ำมือ และกดติดนั่งน้ำมือด้วยแบบพิมพ์ ใช้ช้อนตักอาหารกินเองได้ โดยไม่ทุบมากนัก ดื่มน้ำจากแก้วได้ แต่หักเล็กน้อย ซึ่งบางคนอาจจะทำมาก แต่ก็ไม่ใช่เรื่องใหญ่ที่จะต้องดูว่าให้เด็กหมดความมั่นใจ ใช้ผ้าเช็ดได้ยานี้ยกแหน่ง เด็กจะค่อย ๆ เรียนรู้ที่จะบังคับมือให้มั่นคงขึ้น และหากเลอะเทอะน้อยลงเรื่อยๆ ในครั้งต่อๆ ไป

เด็กวัยนี้แยกระหว่าง “พ่อ” กับ “แม่” ได้แล้วและสนใจความแตกต่างระหว่างทุกคนภักดูผู้ชาย และบอกได้ว่าตัวเองเป็นเด็กหุ่นยิ้มหรือเด็กผู้ชาย สามารถบอกขอร้องและนามสกุลของตัวเอง โดยที่ต้องได้รับการบอกรเล่าหรือสอนก่อน ว่าหนูที่อะไร นานาสกุลอะไร และสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เช่น ถอดรองเท้า ใส่เสื้อ

เด็กน้อยวัย 3 ขวบ ส่วนใหญ่คุยกันง่ายแล้ว สามารถพูดและใช้คำศัพท์ที่เรียนรู้มาใหม่ๆ ได้ถึงเดือนละประมาณ 50 คำ ขอบดูหนังสือภาพ และชอบฟังบทกลอน โดยเฉพาะนิทานที่เป็นคัมภีร์ของ ขอบฟังซ้ำไปมาจนหลายคนท่องได้ สนใจสิ่งต่างๆ ชอบดังคำราม ชอบออกคำสั่ง แต่บางครั้งก็ยังใช้ภาษา คำพูด และทำทางแบบเด็กทารก เพราะในบางครั้งอยากกลับไปเป็นเด็กเล็กๆ ส่วนใหญ่จะควบคุมการขับถ่ายได้ในตอนกลางวัน

อารมณ์และจิตใจของเด็กวัยนี้จะเปลี่ยนไปคุณพี่ อาจมีขึ้นๆ ลงๆ โดยเฉพาะอารมณ์ “ເຂົາແຕ່ໃຈຕ້ວອງ” ไม่ยอมเมียดหยุ่น อยากເກົວໄຈຈະເກົ່າໄດ້ จนบางครั้งทำให้คุณแม่ปวดหัวคิดว่าເຕັກຂຶ້ນ ພຸດຍ່າງໄວ້ນີ້ເພື່ອ

พัฒนาการด้านสังคมของเด็กวัย 3 ขวบเริ่มสนใจเล่นรวมกับเด็กอื่นแล้ว เริ่มเล่นแบบจินตนาการและสมมุติ รู้จักแบ่งปันของเล่น ชอบเล่นโทรศัพท์ของจริง แต่ยังพูดประยoidiyawā ไม่ได้ พฤติกรรมที่น่ารักคือชอบช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน โดยความรู้สึกที่สนุกมากกว่าความรู้สึกที่อยากทำงานจริงๆ

บ่อຍຄັ້ງທີ່ເຈົ້າເຫັນເຖິກฯ ວັນ 3 ປີ ສັນກັບກາງຈຸ່ມມືອນໃໝ່ສັລັກ ບັນເປົນກາພທີເຣານິຍານໄດ້ຄໍາເຕີຍວ່າ “ເລະເທະ!” ແຕ່ເຈົ້າວ້າມີອາຫຼືອນເຕີ້ມ້ວນເຕີ້ມ້ວນ ເຊັ່ນວິນຸ້ມູລານປົກສໃຫ້ຕັ້ງຄົງວັນ ຂ່າງເວລາທີ່ຄວາມຕິດສຽງສຽງຄົງແຮງນີ້ເປັນໆງ່າງເວລາອັນແສນມີຄໍາພະວະຂ້ອມໜຸລືທີ່ເຕີກວ້ານີ້ຈຳຍັງປະປາກນະຫວ່າງ ຄວາມຈົງແລະຄວາມຜົນ ທ່ານໃຈນັດນາກາງຂອງວ້າຍນິ້ນທັງນຳທີ່ທັງນໍາພົກສະໜຶ່ງເຈົ້າມີເພີມມັນອົກມືອດີເວັນ

กิจกรรมที่พ่อแม่ควรช่วยเหลือเด็ก ๆ คือ เสริมพัฒนาการทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ลักษณะภายนอก การสื่อภาษา อารมณ์และสังคม ฝึกการช่วยเหลือตัวเอง เช่น กินข้าว แปรงฟัน แต่งตัว โดยให้กองทำเอง ขี้嫌ะช่วยเหลือ เท่าที่จำเป็น พูดคุยและรับฟังเด็ก พยายามอธิบายโดยใช้เหตุผลง่ายๆ ไม่ซับซ้อน

ให้เด็กมีส่วนในการรับประทานของพ่อแม่ เช่น พับผ้า ล้างจาน กวาดบ้าน ล้างรถ ถูพื้น ลึงแม่ไว้เดี๋ยจะยิ่งไม่สามารถทำกิจกรรมเหล่านี้ ได้จริงๆ แต่ให้โอกาสเด็กได้ช่วยงานเล็กๆ น้อยๆ จะทำให้เด็กหู้สึกว่า ตัวเองเป็นคนสำคัญขึ้นมากันที

ให้โอกาสเด็กได้เลือกกิจกรรมเองว่าเด็กอยากรับประทาน
"ถูกอย่างไรบ哉สี หรือว่าเล่นโยนบอลกันดีเจ้า"
"ถูกอย่างไสอะไก่อนหลังจะะ ระหว่างถุงเท้า กับเสื้อ"
พ่อแม่อาจช่วยเหลือเด็กตัดสินใจเกี่ยวกับพุตติกรรมในแต่ละวัน เช่น
"ถ้าลูกอยากเล่นของเล่นในกระถังใส่น้ำนี่ล่ะก็ เราต้องออกไป
เล่นข้างนอกกันจะะ ไม่อย่างนั้นพื้นดูรองนี้จะเปลี่ยน"

การช่วยเหลือเด็กตัดสินใจช่วยให้เข้ารู้สึกดีขึ้น สร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็ก และเข้าใจว่าสิ่งประ公示ความสำเร็จในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้

เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นกับเด็กคนอื่น ในวัยเดียวกัน และวิ่งเล่นกับเพื่อน โดยค่อยๆ ไล่ลับ ระวังอุบัติเหตุ พลัดตกจากที่สูง สารพัด ของรีบ จนน้ำ หัดให้ไข้เข้มข้นนิรภัยเวลา นั่งรถยนต์ (เก้าอี้สำหรับเด็ก ถ้าไม่มีต้องฝึกให้เด็กนั่งเบาะหลังเสมอ) หลีกเลี่ยงการพาเด็กนั่งมอเตอร์ไซด์

สอนว่าการที่ ทุบ ทิ่ง ผอม พ่อแม่เป็นพุตติกรรมไม่น่ารัก ขณะเดียวกัน ให้เยี่ยมเมื่อทำด้วยแสนดี เช่น

"ขอบใจมากจะที่ช่วยหยิบหรือให้แม่"

ร้อยนูบາเบรียลเมียนฟองน้ำที่ชื่มชั้บได้ถือย่างรวดเร็วทฤษฎีเซลล์กระจกเงา (Mirror Neurons) บ่งชัดว่าเด็กๆ เรียนรู้จากด้านบนครอบตัว หัวนี้จึงต้องการเวลาใน การตรวจสอบและฝึกฝนวินัย ปัจจัยสำคัญคือ สภาพแวดล้อมที่เด็กๆ เดินโดยและเรียนรู้ เช่น เด็กน้อยวัย 3 ปีอาจยัง งอแงหากถูกจับมารอยู่ในกรอบ ที่มองว่าแสดงจะดับแคน อย่าง “อย่างนี้ห้าม หกนนเด็ก” เพราะวันนี้ต้องการเวลาที่จะฝึกฝนตนเองให้เก่งรอบด้าน หากพ่อแม่เร่งรัดมากจนเกินไป เวลาที่จะได้พัฒนาตนเองอาจกลับ กลายเป็นเวลาแห่งความทุกข์รำ悔 เพราะรู้สึกว่าถูกพ่อแม่บังคับตลอด

รักกำลังชนต้องการเวลาที่ฟ้อแม่อธิบายในพฤติกรรมที่เผออดทำไป อย่างไม่เหมาะสม ซึ่งจะได้รับนักความอ่อนโยนของพ่อแม่ที่ให้โอกาส ให้แก้ไข อ้อมกอดอุ่นๆ ให้กำลังใจ ใช้เวลาร่วมกันปรึกษา แล้วทุกวินาที ของเด็กจะเป็นบิตดามวินัยที่ยินยอมด้วยความเต็มใจ

พ่อแม่ถูกปลูกรัก

เด็กในวัย 3 ปี

บอกชื่อและเพศตนเองได้แล้ว และตอบที่จะรู้จากการให้ การรับและ การขอ

ลูกวัยนี้ใส่เสื้อผ้า ติดกระดุม รูดซิป ใส่รองเท้าเอง ล้างหน้า แปรงฟันเองได้แล้ว

พ่อแม่ต้องสังเกตท่าทาง ความรู้สึกของลูกแล้วสนับสนุนและตอบ สนองให้ลูกได้พูด เล่าเรื่อง ชี้ดูสิ่ง และทำอะไรๆ ด้วยตนเองโดยไม่ไป บังคับ ในขณะเดียวกันต้องไม่ตามใจ จนเกินไป

เด็กน้อยวัย 4 ปี

เรื่องเล่น เล่น ก็เป็นการเรียนรู้

วัย 4 ขวบ เป็นวัยที่ใช้พัฒนาไปกับการเล่น เล่น และเล่น และการเล่นนี้จะเป็นช่องทางการเรียนรู้ที่ดีที่สุดของเด็ก เพราะการเล่นทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในแต่ละวันโดยไม่จำเป็นต้องมานั่งเขียนเรียนอ่าน

ถ้าถามว่า ทำไมเด็กต้องเล่น ก็ขอให้มองชีวิตผู้ใหญ่ที่มีการทำงานเป็นชีวิตจิตใจ ตื่นเช้ามาต้องทำงานทำ ผู้ใหญ่คนใดที่ไม่มีงานทำ ชีวิตเหมือนขาดน้ำหนึ่นที่ใช้ในการขับเคลื่อนชีวิต

เด็กนั้นมีชีวิตผูกพันกับการค้นหาสิ่งใหม่ การเล่นจึงถือเป็นน้ำมันขับเคลื่อนชีวิตที่ผู้ใหญ่อาจมองว่า เด็กทำอะไรไม่เป็นที่นี่เป็นอัน ผู้ใหญ่มากใช้ตัวเองเป็นมาตรฐานแล้วตัดสินการใช้ชีวิตของเด็กว่าจะทำอะไร ก็ตาม ต้องได้ขึ้นได้อัน

นี่คือสิ่งหนึ่งที่ผู้ใหญ่พึงตระหนักว่า วัยเด็ก ไม่ใช่เป็นผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ จะยังเห็นได้ชัดถ้าเปรียบเทียบเด็กกับต้นไม้ ที่มีขั้นตอนการเจริญเติบโต นับแต่ครั้งยังเป็นเมล็ดเล็ก ๆ เมื่อนำเมล็ดเล็ก ๆ นั้นไปปลูกในดิน มีกระบวนการครุ่นคิดในอย่างด้วยการให้น้ำให้อาหารบำรุงดินที่เหมาะสม เมล็ดเล็ก ๆ จะแทงยอดอ่อนขึ้นมาวับแสงอาทิตย์ เมื่อยอดอ่อน鄱ลพันติดในระยะหนึ่ง จะมีการเติบโตแตกกิ่งแยกก้านเล็ก ๆ ในระยะนี้ต้องมีกระบวนการการดูแล แตกต่างกับตอนที่เป็นเมล็ดอยู่ในดิน เพราะก้าน กิ่ง และใบต้องเจอกับเปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับการเรียนรู้เด็กที่ต้องมีช่วงจังหวะของอายุ ช่วงวัยที่อยู่ในห้องเร้าต้องดูแลแบบหนึ่ง เมื่อแรกคลอดเป็นเด็กแดงๆ ตัวน้อยก็มีการดูแลอีกแบบหนึ่ง ครั้นเมื่อยุ่งหุ่งก้าวเดิน ก็ต้องมีการดูแลอีกแบบหนึ่ง ที่สำคัญ คือ พ่อแม่ต้องมีความสนใจเสนอในการใส่ใจรายละเอียดของการดูแลลูกตามช่วงอายุอย่างเป็นที่นี่เป็นตอน

การจะเล่นของเด็กเป็นธรรมชาติในวัยเด็ก เราจึงเห็นว่าเด็กนั้นเล่นได้ตลอดเวลา ตั้งแต่ลีมพาเดินจนกระทิ่งข้ามถนน แต่การที่เด็กเล่นอะไรแล้วได้อะไรนั้น เป็นสิ่งที่พ่อแม่ต้องพิจารณาดูว่าการเล่นของเด็กโดยเฉพาะการเล่นที่เป็นพื้นฐาน ของคนไทย ที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจถึงชีวิตประจำวันไปพร้อมๆ กับการเรียนรู้ด้านธรรมของตัวเอง การเล่น

ของเด็กจึงไม่ได้หมายความถึงของเล่นแห่งๆ แต่อยู่ที่ผู้ใหญ่ที่ร่วมกันสนับสนุนเด็ก ให้เด็กได้เล่นตามธรรมชาติหรือไม่ ดังจะเห็นได้ว่าตั้งแต่เด็ก กระถุง เมล็ดพืช หิน หอย ท่อนไม้ที่อยู่รอบๆ ตัว เด็กสามารถนำมาเล่นได้อย่างมีความหมายทั้งนั้น

การเล่นเข่นนี้ นอกจากจะเป็นการช่วยเสริมพัฒนาการแล้ว ยังสร้างความคิด สร้างสรรค์ของเด็กอ้อมามาเป็นวิธีการเล่นที่ก่อให้เกิดการลับสมองลงบัญญา ถ้าทั้งสองเล่นที่เป็นไทยๆ ก็จะช่วยให้เด็กคุ้นเคยกับวิถีพื้นบ้านแบบไทย ฯ ผ่านของเล่นที่ทำจากวัสดุพื้นบ้านใกล้ตัวอาทิ กระดาษ ไม้ไผ่ เปเลือกหรือเมล็ดพืชบางชนิด ก้านกล้วย ในมะพร้าว เป็นต้น เด็กจะเกิดความคุ้นเคยกับวิธีชีวิตของคนไทยที่กินอยู่อย่างสมส่วนอยู่่างเรียบง่ายประนีประนอม

พ่อแม่สามารถเลี้ยงลูกให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่นได้ เพราะสามารถสร้างกระบวนการในการพัฒนาด้วยการเล่นได้ และอยู่ในสังคมนี้ได้ แต่ผู้ใหญ่หลายคนไม่สามารถทำให้ที่จะเลี้ยงเด็กโดยปล่อยให้การเล่นเป็นการสร้างกระบวนการพัฒนาการเด็กได้ เพราะยังมีความกังวลกับการสอนเข้าโรงเรียนที่พ่อแม่ต้องการ

ในทุกประเทศที่พัฒนาแล้ว หลักสูตรการเรียนรู้ของเด็ก มีกระบวนการเรียนการสอนเพียงครึ่งวัน อีกครึ่งวันทำกิจกรรมอย่างอื่นที่สนุกสนานน่าสนใจตามวัยของเด็ก สำนักลุมเด็กปฐมวัย ไม่มีการเรียนหนังสือ แต่เป็นกระบวนการเตรียมความพร้อม ด้วยการจัดกระบวนการในการพัฒนาเด็กหลากหลายวิธี นอกจากรูปเรียนหนังสือ การเล่นก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก

การเล่นเป็นธรรมชาติของชีวิตเด็กๆ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเข่นเดียวกับการกินอาหาร และการหายใจ

จึงขอให้ผู้ใหญ่ทุกคนมองเด็กและการเล่นของเด็กในมุมมองใหม่ ด้วยการตั้งค่าตามกับตัวเองว่ามีผู้ใหญ่คนใดบ้าง ที่ผ่านการเป็นเด็กมาโดยที่ไม่เคยเล่นอะไรเลยในชีวิตนี้ซึ่งผู้ใหญ่ทุกคนล้วนผ่านการเป็นเด็กที่รักการเล่นเป็นชีวิตจิตใจมาแล้วทั้งนั้น ผู้ใหญ่แต่ละคนล้วนประทับใจในช่วงของการเล่น เพราะการเล่นทำให้มีความสุข เมื่อเกิดความสุข สนุกสนานแล้ว การเรียนรู้ในสิ่งอื่นๆ จึงค่อยๆ ตามมา

แท้จริงแล้วการเล่นของผู้ใหญ่ คือ กิจกรรมที่เรียกว่า งานอดิเรก ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่อยากทำ เพราะทำแล้วมีความสนุก เกิดความสุข เพราะการเลือกทำงานอดิเรกแต่ละชนิดขึ้นอยู่ที่ความสนใจและความถนัด ของแต่ละคนเป็นหลัก

จะเห็นได้ว่าในความเป็นจริงแล้ว การเล่นไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในวัยเด็กเท่านั้น แต่การเล่นมีอยู่ในตลอดชีวิตของคน

เพราะฉะนั้นจึงไม่ควรมองว่าการเล่น คือ การเล่น แต่ขอให้มองในมุมที่มองว่า การเล่นคือ การทำกิจกรรมในแต่ละวัน เป็นกิจกรรมที่ทำแล้วมีความสุข สนุกสนานเกิดความรู้สึกว่าทำแล้วอยากร้าว

เด็กจะมีการเจริญเติบโตอย่างมีโอกาสรู้ว่า ตัวเองชอบทำอะไร มีความถนัดแนวไหน และเลือกทำงานอะไรจึงจะทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุข ก็ต่อเมื่อครั้งยังเป็นเด็กเล็กอยู่นั้น มีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย มีโอกาสได้เรียนรู้ว่าชีวิตตัวเองที่เกิดมา นั้นชอบอะไร ถนัดอะไร เพราะความชอบและความถนัดเป็นส่วนบุคคล แต่ละคนจะไม่เหมือนกัน ไม่สามารถเลียนแบบกันได้ เพราะคนแต่ละคนมีความสามารถแต่ละด้านของชีวิต มีข้อเด่น มีข้อด้อยเฉพาะตน

ถ้าเด็กไม่ได้เล่นมาตั้งแต่เล็กๆ ที่มากน้อยพอก็จะขาดประสบการณ์ในการค้นหาความชอบและความถนัดของตน และจะค้นไม่พบเมื่อโต เห็นได้ชัดในเด็กสมัยนี้ ที่เข้าเรียนตั้งแต่เล็ก คุณครูเน้น

การเรียน เรียน อ่าน มากกว่าการเรียนรู้ผ่านการล่น เด็กจึงเติบโตมาอย่างไม่รู้ว่าสนใจหรือสนใจอะไรในชีวิต เด็กสมัยใหม่หลายคนไม่รู้ว่าตัวเองมีข้อดีอะไร เก่งเรื่องอะไร

■ สิ่งที่เด็กได้รับจากการล่น

ถ้ามองในองค์ประกอบของสมองหรือพัฒนาการในขั้นปีแรกของชีวิต ของเด่นที่เด็กจะสุดสำหรับเด็กคือ พ่อหรือแม่ ไม่ว่าจะมาแทนได้ไม่มีของเล่นขึ้นให้สำแดงที่ทำเพื่อแม่ เพราะถ้าเมื่อครั้งหนึ่งเด็กดึงผ้าแม่แล้วแม่ร้อง "โอ้!" แต่พ่อดึงผ้าแม่มาค้างหนึ่ง ตึงเบาหน่อยแม่หัวใจเด็กจะเกิดการเรียนรู้ว่าการดึงผ้าแม่ 2 ครั้งนี้ปฏิภูติจากกลับจากแม่ที่ต่างกัน ตอนแรกเด็กอาจจะยังไม่รู้ ต่อเมื่อทำในครั้งต่อๆ ไปเด็กจะเกิดการสังเกตตัวเองด้วยตนเองว่าดึงในระดับใดที่แม่ร้องด้วยความเร็บ ปวด ดึงในระดับใดที่แม่หัวใจเรา เพราะความชอบใจสนุกสนาน

นั่นแสดงถึงว่าเด็กเล่นไปพร้อมๆ กับการเรียนรู้ไปด้วย และจะเกิดการเรียนรู้สูงสุดถ้าแม่รู้จักสอนไปด้วยอย่างเป็นธรรมชาติ

ในประเทศไทย งานวิจัยหลายชุดพบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการข้ามอยู่ 2 ด้านคือ ด้านภาษา และด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ซึ่งพัฒนาการทั้ง 2 ด้านนี้เป็นด้านที่ส่งผลให้เกิดปัญหาต่อเรื่องสติปัญญาในระยะยาว

เด็กในช่วงปีแรก

พ่อแม่ส่วนใหญ่มักจะเน้นว่าเมื่อไรเด็กจะนั่งได้ ยืนได้ เดินได้แล้ว ก็ปล่อยให้วิ่ง ปล่อยให้เล่น ถือเป็นธรรมชาติของเด็กที่จะชน แต่ว่าสิ่งที่พ่อแม่มักเผื่อเรื่อง หรือล้มไป คือ องค์ประกอบที่สำคัญของการเล่น หรือการเลี้ยงดูทุ่วไปก็คือ การพูดคุย

พ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้พูดคุยเด็ก ไม่ค่อยบอกเด็กว่าตอนนี้กำลังเล่นอะไรอยู่

ในชีวิตประจำวันของพ่อแม่ลูก สิ่งหนึ่งที่พ่อแม่พึงตระหนักรู้และปฏิบัติอย่างสนับสนุน คือ การพูดคุยกับเด็ก เช่นขณะที่เด็กเล่นน้ำ พ่อแม่ควรพูดคุยกับเด็กที่ทางสายๆ

“หนูเล่นน้ำอยู่เหรอ น้ำมันเปียกแล้วนี่ไง เห็นไหม หนูก็เปียก แม่ก็เปียก”

“เอ..ทำไม่ดอนนี้หูหนังอนาคต.. หูหนังอ ไม่พอใจเรื่องอะไร”

ใน 2 խับปีแรก สามารถแบ่งนิสัยเด็กตามพื้นอาณัต์ ได้ 2 ประเภท คือ เด็กเลี้ยงง่าย ยังไงได้ ดังต่อไปนี้คือ ผู้ที่ชอบนั่ง มีอะไรเปลี่ยนแปลง ก็ไม่ค่อยเดือดร้อน ใครให้ทำอะไรทำ และเด็กเลี้ยงยาก มีลักษณะนิสัย ต้องนั่งข้ามกับเด็กเลี้ยงง่าย ใครให้ทำอะไรไม่ทำ ถ้าวันนี้อะไรใหม่ๆ จะไม่ชอบ อะไรมากไปก็ไม่ชอบ กลัว อาย การดูแลเด็กแต่ละกลุ่มนี้ ไม่เหมือนกัน

และในช่วงปีที่ 3-5 พ่อแม่ยังคงต้องปฏิบัติกับเด็กอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนทุกเรื่องที่เคยทำในช่วง 0-3 ปี

ถ้ารู้จักเด็กจะเห็นว่า เด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน เวลาเขากองเล่น ให้เด็กเล่น อาจาริมต้นด้วยการให้เด็กทำเอง โดยไม่ต้องบอกว่าทำอย่างไร เช่น นิดนึงสองนิด และกระดาษ แล้วให้เด็กดูอะไรก็ได้ เด็กนี้ดีเส้น 2 เส้นแล้วบอกว่า “ดูดูว่าดูรูปแม่ แม่ต้องเข้าใจและต้องรู้ว่าความสามารถของเด็กมีอยู่แค่นั้น แต่ถ้าเด็กใดขึ้น มี ประสบการณ์มากขึ้น จึงค่อยๆ สอนเพิ่มอีกทีละนิด

กระบวนการเรียนนี้อาจจะยากลำบากพ่อแม่ที่ชอบอะไรที่สำคัญๆ ของใช้ในบ้านที่ดูแล้วปลอดภัยเป็นของเล่นที่ดีสำหรับเด็ก เพราะเด็กจะเล่นของเล่นแต่ละชนิดในระยะเวลาสั้นๆ เล่นแค่เป็นๆ การซื้อของเล่นที่มีราคาแพงจึงเป็นการสิ้นเปลืองแต่สิ่งสำคัญที่สุดในการนำของเล่นในบ้านมาให้เด็กเล่น คือ การจัดสิ่งแวดล้อมในบ้านให้ปลอดภัย ไม่ให้เกิดอันตรายต่อเด็กดังนั้นมีอะไรที่คิดจะให้เด็กเล่นในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นของจริง หรือของเล่นก็ตาม ปล่อยเด็กเล่นโดยเสรี พ่อแม่จะได้เรียนรู้ว่าไม่สามารถแยกจากการเล่นของเด็ก

สิ่งที่เด็กได้จากการเล่น

- ร่างกายที่แข็งแรง การเล่นทำให้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ได้ออกแรง ทำให้ กล้ามเนื้อมีความแข็งแกร่ง เด็กที่มีโอกาสได้เล่นของเล่นที่ใช้น้ำ และมือในการหยอดน้ำ บัน្ត จะทำให้กล้ามเนื้อมัดเล็ก คือกล้ามเนื้อมือและกล้ามเนื้อน้ำแข็งแรง

- อารมณ์ที่ดีเด็กที่ชอบเล่นจะเป็นเด็กที่สดชื่นมีความเบิกบานแจ่มใส ไม่หงุดหงิด และการเล่นสามารถใช้เป็นช่องทางในการระบายความโกรธ และความก้าวหน้าในใจเด็กได้ เพราะการเล่นทำให้เด็กเพลิดเพลิน

- สังคมที่ไม่ขาดเพื่อน การเล่นทำให้เด็กมีเพื่อน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักการเป็นผู้นำ การเป็นผู้ตามและการทำความเข้าใจในความรู้สึกของคนอื่น ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคมดีขึ้น

- การเรียนรู้ที่ช่วยลดภัยของเด่นเป็นเครื่องมือที่ดี การเล่นทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว ด้วยการสังเกต การลองผิดลองถูกผ่านการเล่นของเด่นในแต่ละชนิดด้วยธรรมชาติของการสนับ侏ใจครรภ์

- ความรักความผูกพัน เด็กที่เล่นกับพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ในบ้านจะเกิดความรู้สึกรักและผูกพันอย่างลึกซึ้ง เพราะขณะที่เล่นโน้มน้าวให้อยู่ด้วยเด็กจะเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัย หรือในขณะที่เด็กเล่นกับเพื่อนๆ จะเกิดความรู้สึก拉拉 ใจดีต่อ กันและมีความสุขร่วมกันในบรรยากาศที่เป็นสุข

6. การสร้างสรรค์สติปัญญา การเล่นคือการเรียนของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นเด็กต้องใช้สมองคิดว่าจะเล่นขอเล่นข้างหน้าหรือในเมื่อนี้อย่างไร ต้องใช้สมองจินตนาการว่าจะเล่นแบบไหนเด็กต้องคิดค้นหาหรือเล่นตลอดเวลา จึงเป็นที่มาของความรู้ เกิดการพัฒนาและการเจริญเติบโตของสติปัญญา

■ เล่นอย่างไรให้เด็กเกิดพัฒนาการที่ดี

การเล่นที่จะสร้างเสริมพัฒนาการที่ดีให้เด็กได้ ของเล่น การเล่น และคนที่เล่นนับถือเด็กเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องคำนึงถึงนั้นพ่อแม่จึงควร

1. เล่นกับเด็กให้บ่อยที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. ต้องเล่นไป เล่าไป พูดไป คุยไป
3. ต้องใส่ใจในรายละเอียด
4. เลือกของเล่นที่ปัจดภัย และเหมาะสมกับวัยของเด็กที่จะเล่น
5. เล่นในสถานที่ที่ปลอดภัย

พัฒนาการทางร่างกายของเด็กวัย 4 ปี แคคล่วคล่องมากขึ้น โดยเฉพาะล้ำฟ่อปีกโอกาสให้เด็กได้ใช้เวลาเลือด้างมาตั้งแต่วัยที่เหมาะสม ก่อนหน้านี้ถึงตอนนี้ เด็กสามารถแต่งตัวได้โดยต้องได้บังความช่วยเหลือ นิดหน่อยในส่วนที่ซับซ้อน เช่น ข่าวผูกเข็มกรองเท้า

เด็กควรกินอาหารเอง แบ่งปัน ห่วงโซ่ ล้างหน้า และแต่งตัวเอง ได้แล้ว

เด็กสามารถควบคุมกล้ามเนื้อได้ดี ทั้งกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก เหมาะสมกับความซุกซาน จะวิง กระโดด ข้ามสิ่งกีดของ ได้คล่อง ตบบล็อก (แท่งไม้รูปประขาณฑ์) ได้มากกว่า 10 ขั้น ปั้นปั่น เป็นรูปสิ่งของได้และรูปสัตว์ได้ในบางครั้ง ร้อยลูกปัดเม็ดเดลีได้

ความโดยเด่นของวัยนี้อย่างหนึ่งคือ พลังอันเหลือเฟือ จึงเห็นว่าเด็กๆ นั่น เล่นไม่รู้จักเหนื่อย เด็กจะรู้สึกไม่มากหากได้แสดงออกถึงความเพื่อมั่นในตัวเอง และเติมใจที่จะลงของใหม่ ผลงานวัยในสิ่งแผลใหม่ ชอบแข่งขันลงบันไดหรือวิ่งตามมุมห้อง หรือปั้นจักรยานเร็วๆ

พ่อแม่ต้องฝ่าดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะเด็กวัยนี้คิดแต่จะแสดงออก และความสนุก ยังไม่รู้จักคิดถึงภัยอันตรายจากการเล่นแบบไม่ยั้ง เช่น การออกแรงมากเกินไปที่ทำให้เหนื่อย หอบมาก การวิ่งเร็วอย่างไม่คิดชีวิตที่อาจจะสะตดหน้าค่าว่า ชนาลา หรือตกบันได การปั้นจักรยานที่อาจล้มหรือชนบันได เป็นต้น อุบัติเหตุที่ทำให้บาดเจ็บ ดังแต่เด็กๆ น้อย เช่น เก็บลอกหัวแตก แขนหัก หัก จนกระทั้งเสียชีวิต

พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กวัย 4 ปี เห็นได้ชัดจากการสามารถเรียนรู้ลำดับสิ่งของจากใหญ่ไปเล็กได้สามารถจดจำตัวอักษรที่ได้เรียนได้และสามารถเรียนรู้ข้อตอนต้นของได้ จำคำในหนังสือง่ายๆ ได้ เช่นหนังสือนิทานหรือเครื่องหมายง่ายๆ

เด็กวัยนี้มีความเข้าใจ พื้นฐานของหลักการที่สัมพันธ์กับตัวเลข ขนาด น้ำหนัก สี ระยะทาง ตำแหน่ง เวลา เช่น เข้าใจความหมาย สูญเสีย/สุด เก่าแก่ มากกว่า น้อยกว่า บน ใน ให้ เทื่อน ขณะเดียวกันก็สนใจจำนวนได้ แต่ยังไม่ถึง 10 ส่วนใหญ่นับสิ่งของ 1 - 7 ได้ ด้วยเสียงดัง และบางครั้งอาจไม่เรียงตัวเลขกัน รู้จักสี 6 - 8 สี โดยเฉพาะที่เพิ่งเรียนเป็นประจำในชีวิตประจำวัน เช่น สีแดง สีเหลือง สีเขียว และรู้จักรูปทรง 3 ประภาก เช่น วงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม

เด็กวัยนี้ยังไม่เข้าใจเรื่องเวลาขั้ดเจนนัก แต่เข้าใจลำดับก่อนหลัง ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน เช่น รู้ว่าอาหารเข้าก่อนอาหารกลางวัน อาหารกลางวัน ก่อนอาหารเย็น อาหารเย็นก่อนเวลาเข้านอน เข้าใจเรื่องราวนอกติดที่ผ่านไปไม่นาน เช่น เข้าใจว่ามีอะไรเกิดขึ้นเมื่อวานนี้ แต่ยังไม่เข้าใจปฏิกิริยา

สามารถถามและตอบคำถาม เกี่ยวกับ ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม สามารถรู้สึกว่า ที่อยู่ เมอร์ไพร์สพ์ ถ้าได้รับการสอน ถ้าเด็กจะได้จะเป็นประโยชน์มาก โดยเฉพาะหากเกิดเหตุพลัดหลงหรืออุบัติเหตุ อันใดที่สูญเสียด้วยชักดานจากเด็ก

เด็กๆ สามารถทำตามคำสั่งที่ไม่เกี่ยวข้องกันได้ 2 คำสั่งในเวลาเดียวกัน เช่น

"ลูกอาเจ้กันม่วงบานไม้ตี๊ะ แล้วไปส่องเท่านะจ๊ะ"

เด็กวัย 4 ขวบส่วนใหญ่เข้าใจเรียนอนุบาลมา 1 ปีแล้ว ซึ่งบังคับมากกว่าหนึ่งการมีโอกาสอยู่ร่วมกับเด็กๆ วัยเดียวกัน หรืออาจมีวัยเล็กกว่า และต่อกว่า ทำให้พัฒนาด้านอารมณ์ และสังคมเห็นได้ชัดเจน วัยนี้ ส่วนใหญ่จะรู้จักการรอคิวและแบ่งปัน บางทีดูเป็นคนเจ้ากี้เจ้ากุ้ย จัดการคนอื่นๆ เสียด้วย โดยอาจจะเรียนแบบพ่อแม่หรือคุณครู

เด็กๆ สามารถเข้าใจและเชื่อฟังกฎเกณฑ์ง่ายๆ ได้ แต่อาจเปลี่ยนกฎเกณฑ์การเล่นเกมตามที่ต้องการ

อีกสิ่งหนึ่งที่เป็นลักษณะของวัยนี้คือ มีความอดทนน้อย อยากได้อะไรจะต้องเอาให้ได้ บังคับดึงขนาดดันดึง หรืออาละวาดร้องกรีดๆ เพราะร้องอยู่ไม่เป็น

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัย 4 ขวบนี้ จะพูดจาเล่นคำใช้เสียงที่ตั้งตะโภนและหัวเราะขำ และชอบทำตัน เป็นตัวตลกของหัว มีจินตนาการที่ยังใหญ่กว่าความเป็นจริง ชอบคุยกันอวด "นี้ ไม่" มากเกินจริง เช่น คาดเพื่อนว่า "รู้มั้ย หมาบ้านเราตัวใหญ่เท่าป่าแพลเลยะ"

“พ่อเราขับรถเร็วกว่าจราจร!” ขอบการแสดงความเป็นเจ้าของ เข่น นี้ของ หนูนะ นี่ก็ของหนู ขณะเดียวกันก็มักใช้คำตามว่า ทำไม่

วัยนี้ังคงช่างคิดช่างผู้ สุนัขสنانกับการเล่นบทบาทสมมติ เข่น เป็นคุณหมอ คุณครู พยาบาล ตำรวจ ทหาร นักบิน นางสาวไทย ฯลฯ แต่ท้ายคนจะมีความกลัวความมืด และภูตผีปีศาจ เริ่มมีความเข้าใจ ถึงอันตรายยังแยกแยะไม่ออกระหว่างเรื่องจริงกับเรื่องที่คิดหรือสร้างขึ้น เอง บางครั้งอาจจำไปสู่การพูดโกรกเพื่อปกป้องตนเองและเพื่อน โดย ยังไม่มีความเข้าใจที่แท้จริงถึงความหมายของการโกรก หรือคำนึงผลที่ จะเกิดขึ้นจากพูดไม่จริง

พ่อแม่ฯร่วมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กยังนี้ได้ ด้วยกิจกรรมมากมาย เข่น ส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย เข่น เล่นเกม “ทำ ตามผู้นำ” การเดินเลียนแบบตามสัตว์ เข่นเดินเหมือนเป็ด คลาน เหมือนแมว กระโดดเหมือนกบ เล่นโยนรับบลล

พ่อแม่ต้องตอบคำถามของเด็กทุกครั้งที่ถาม เพราะนั่นหมายถึง เด็กกำลังสนใจอย่างเรียนรู้ อ่านหนังสือดังๆให้ฟัง เเละเรื่องจากภาพคุย ชักถาม หนนิทานพาดพีๆ ที่ จุใจให้เด็กเปิดดูเอง สร้างทางเลือกใหม่ๆ ในการเรียนรู้การอ่าน อย่างสนุกสนานนักหานื้อกาหนด หนังสือ เข่น การอ่านตัวต่างๆ ไปรษณีย์แวนท์ต่างๆ โฆษณาในหนังสือพิมพ์ และกล่องขนม ที่สะสมเอาไว้

ต้องฝึกให้เด็กใส่เสื้อผ้าเอง ติด และกลัดกระดุม รูดซิป ให้ล้างหน้าแปรงฟันเอง ให้เด็กได้หัดเดินบนไม้กระดานแผ่นเดียว หัดยืนทรงตัว ขาเดียว และกระโดดข้ามเขือข่ายหัดนับลิ่งของและหยิบของตามจ้านวน 1 - 5 ขึ้น

ควรเล่นทาย “อะไรเอ่ย” กับเด็กบ่อยๆ

รวบรวมเสื้อผ้าที่เลิกใช้แล้ว และเครื่องประดับต่างๆ เข่น สร้อยคอ กำไล อุปกรณ์แต่งตัวต่างๆ เข่น หมวก ถุงเท้าฯ ใส่ในกล่อง

หรือตะกร้าสำหรับลูกควรรวมแล้วใส่ไว้ เด็กจะสนุกสนานในการเล่นลิยอนแบบเป็นบุคคลต่างๆ เข่น คุณครู คุณหมอ พยาบาล ทหาร ตำรวจ นักเต้น นักขับรถแข่งฯ หรือแม้กระทั่งเล่น เลียนแบบทำท่าเป็นตัวแม่เมือง ล้าแม่ เล่นด้วยจะยิ่งเพิ่มความสนุกสนานให้เด็กมากขึ้นไปอีก!

เด็กวัยนักกับการเล่าเรื่องสมมุติให้ฟังเมพฟังพร้อมความพิมพ์ในหนังสือเรื่องเล่าสมมุติที่เด็กเล่าให้ฟังได้กระดาษและทำรูปภาพติดประกอบเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้นักเรียนที่เด็กแต่งขึ้นจากนั้นนำไปใช้กรอบและติดที่ผนังบ้าน เพื่อให้สามารถครอบคลุมทุกคนได้เห็น เป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้เด็ก เมื่อมีภูมิปัญญาพิพันธ์ของมนุษย์ ขอให้ภูมิปัญญาไม่ว่าจะเป็นคุณปู่ คุณย่า คุณดาม คุณยาย คุณน้า คุณป้า พี่ๆ 玳瑁ได้ให้เด็กเล่าเกี่ยวกับเรื่องที่เด็กแต่งขึ้น

เมื่อเด็กสนุกับการอ่าน (และการฟัง) แล้ว ก็จะความสนใจไปที่การเรียนและกราฟใจคำด้วยการจัดห้องระบายและสมุดบันทึกเล่นโดยๆ ให้เด็กทั้งปีเขียนหรือวาดเล่นแต่ไม่ต้องเคร่งเครียดกังวลหากลูกยังเขียนไม่เป็นประโยชน์ค

กิจกรรมทางศิลปะหรืองานประดิษฐ์ง่ายๆ ช่วยส่งเสริมทักษะต่างๆ ให้เด็กอัจฉริยะนี้ เช่น เตรียมแพ็คเกจให้เด็กบินเล่น ตัดหื่นหรือจิกรูปภาพจาก วารสารเก่าๆ มาแปะเป็นภาพหรือเรื่องราวใหม่ๆ ส่งเสริมให้เด็กใช้ ความคิดสร้างสรรค์จากวัสดุอื่นๆ ในบ้านที่หาได้ง่ายๆ เช่น จูก็อก และเส้นคาด หลอด เส้นด้าย ขวนเด็กสนุกับการผสมสีต่างๆ และ ระบายสี

สนับสนุนให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจเรื่องข้อดีและข้อเสียของความเป็นอยู่ เช่น ช่วงเด็กให้เข้ามายังสิ่งที่ให้อาหารงาน แบบสังเกตุนักที่บินมากินอาหาร ช่วยกันบันทึกข้อมูลของนก และให้รู้จักแยกแยะนกได้ เช่น นกกระจะจากนกเขียว นกอ่อนยิ่ง นกพิราบ หรือลักษณะน้ำนมน้อยหรือแม่เมีย ช่วยเด็กสังเกตุภารกิจอาหาร ให้อาหาร คุ้มครองสุขภาพ อบรมน้ำสัตว์เลี้ยง ช่วยฝึกให้เด็กเข้ามายังสังเกต เข้าใจข้อดี ข้อเสีย มีจิตใจเมตตา และรู้จักความรับผิดชอบ

ให้เด็กๆ ช่วยวางแผนการปลูกต้นไม้ในสวน เด็กจะรักการวรรณน้ำต้นไม้ทุกวัน และสนุกกับการสังเกต และวัดผลการเจริญเติบโตของต้นไม้

สอนเด็กให้รู้วิธีการใช้โทรศัพท์ สอนให้รู้จักสังเกตดุจเด่นรอบๆบ้าน และบริเวณใกล้เดียงเพื่อสามารถวิเคราะห์ทางไปทางเพื่อบ้านได้

เมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือจากพ่อแม่ พ่อแม่ควรให้ความร่วมมือช่วยกันแก้ปัญหา เช่น

“ໃຊ້ຈະ ແມ່ເຫັນຂອງເລີນຄູກທັກໄປປິດທນີ້ ອຸກວ່າເຮົາຈະຂໍ້ຢັກນັ້ນໜີ່
ໄດ້ມີຢູ່” ບໍ່ໄວ

"เรานั่งกันอยู่ 3 คน แต่มีขั้นมาแค่ 2 ขั้น ลูกว่าเราควรจะทำอย่างไรกันดีจัง"

เด็กวัย 4 ขวบสู่สักถึงความภาคภูมิใจเมื่อได้รับคำชมเชย พ่อแม่ จึงควรแสดงความชื่นชมเมื่อเด็กทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งสำเร็จซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง ให้โอกาสเด็กได้แสดงออกถึงความคิดอิสรภาพการตัดสินใจ และเป็นตัวของตัวเอง เป็นการสร้างทัศนคติที่ดี ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและมีความสามารถที่จะทำได้

พ่อแม่ลูกปลูกรัก

ลูกวัย 4 ปี

สามารถทำอะไรได้ทั้มายอย่างเก็บเหมือนเด็กโตแล้ว เดินก่อ วิ่ง เก่งทรงตัวได้ดี จึงควรให้เด็กหัดเดิน บันมีกระดาษแผ่นเดียว หัดยืน ทรงตัวขาดๆ และกระโดดข้ามเขือกด้วยๆ

พ่อแม่ต้องให้โอกาสเด็กได้มีส่วนร่วมในกิจวัตรประจำวันและช่วยทำงานบ้านอย่างๆ ให้หัดด่วยเหลือตัวเอง หัดรับผิดชอบงานส่วนเล็กๆ ของตัวเอง เช่น แปรงฟัน พับผ้าห่ม เก็บจานข้าว เพราะหาๆ กิจกรรม ในชีวิตประจำวันสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง เช่น การอ่านหนังสือ รวมถึงการช่วยลูกไปตลาดเรียนรู้เรื่องภาษาและจำนวนนับ และ เล่นไทย “อะไรมีอยู่” หรือ ให้เด็กนับไปไก่ที่ซ้อมา นับจำนวนผลลัพธ์ในถุง

พ่อแม่อย่าลืมคุ้ยแล่หูกหัด แปรงฟันให้สะอาด ทุกวัน ทุกครั้งนะ

ลูกน้อยวัย 5 ปี “มีเพื่อน..มีสังคม”

การเข้าโรงเรียนเป็นจุดเริ่มต้นที่เด็กจะต้องออกจากสังคมครอบครัว สูงสังคมที่กว้างขึ้น และต้องใช้เวลาอยู่อย่างยาวนานถึงเกือบ 8 ชั่วโมง หรือมากกว่านี้ในแต่ละวัน โรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็กจึงเป็น สังคมแรกดัดจากบ้านที่เด็กต้องเรียนรู้อย่างเป็นทางการ จึงถือเป็น ประสบการณ์ครั้งแรกที่สำคัญที่เด็กต้องอยู่ในกิจกातัดองมีนัยยะและต้องใช้ ชีวิตอย่างรับมือต่อสังคมภายนอกอีกขั้น

การปรับตัวในสังคมโรงเรียน จึงเป็นประสบการณ์สำคัญสำหรับเด็ก วัย 5 ปี

เด็กวัย 5 ปีจะแข็งแรงและคล่องแคล่วขึ้นมาก กล้ามเนื้อมัดใหญ่ สามารถควบคุมได้ดีขึ้นมาก เห็นได้จาก สามารถกระโดดคลับเท้าได้ กระโดดข้ามสิ่งกีดขวางได้ดีๆ ได้ ถ้าให้ลองเดินบนเส้นที่ขีดไว้กับ พื้นเส้นเดียว จะสามารถเดินต่อเท้าได้โดยไม่ล้ม

ทักษะในการใช้ตัวและมือพัฒนาศิรีนั่งนั่นเด็กสามารถจับดินสอได้ถูกต้อง วาดรูปสามเหลี่ยมได้โดยคุณแบบง่ายๆ ให้ล่องวดรูปคน ลูกจะวาดส่วนสำคัญๆ เช่น หัว ลำตัว แขน ขา ได้อย่างน้อย 6 ส่วน และสามารถต่อบล็อกเป็นชิ้นๆ ได้ 6 ชิ้น

ด้านภาษาและการสื่อความหมาย เด็กเข้าใจเรื่องเล่าสั้นๆ ที่ไม่ซับซ้อนแล้ว และเล่าให้คนอื่นฟังเข้าใจได้ด้วย มีความอยากรู้อยากเห็นของข้อความเหตุและผล เช่น ทำไมเป็นอย่างนั้น ทำไมเป็นอย่างนี่ รู้จักข้างซ้าย ข้างขวา เริ่มจำตัวอักษรได้ นับ (ท่องจำ) เลขได้ถึง 10 แต่รู้ความหมายของจำนวนนับไม่เกิน 10 บางคราวอาจเริ่มจับดินสอเขียนตัวอักษรและตัวเลขได้บ้างแล้ว

เด็กวัย 5 ขวบสามารถเล่นกับเด็กๆ วัยเดียวกันได้อย่างสนุกสนาน โดยเฉพาะการเล่นที่มีกิจกรรมง่ายๆ ไม่ซับซ้อน เด็กๆ ชอบเล่นสมมุติโดยใช้จินตนาการ และที่พ่อแม่หลายคนน่าจะสนใจขึ้น คือลูกวัยนี้สามารถแต่งตัวเองได้ และควบคุมการขับถ่ายของตนเองได้ เด็กวัยนี้จึงไม่ควรซื้อเครื่องแต่งกายในเวลากลางคืนแล้ว

ถ้าได้รับการสอนรวมทั้งทำเป็นตัวอย่างให้เลียนแบบเด็กยังนี้จะรู้จักให้ทำความเคารพเมื่อพบผู้ใหญ่ได้ รวมทั้งรู้จักขอบคุณ เป็นกิริยา มารยาทที่น่ารักน่าเอ็นดูเมื่อกระพุ่มเมื่อให้และเอ่ยคำว่า สวัสดีคับ หรือสวัสดีค่ะ ขอบคุณครับ หรือขอบคุณค่ะ และเป็นผลดีกับเด็กหากความเคยชินนี้ติดตัวไปจนโต

กิจกรรมง่ายๆ ที่พ่อแม่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กวัย 5 ขวบ ไม่จำเป็นต้องลงทุนเปลี่ยนสถานที่ หรือจัดหาสิ่งนี้ให้ซับซ้อนเพียง กิจกรรมในบ้านก็สามารถเป็นประสบการณ์ที่ดีให้เด็กได้ เช่นให้เด็กช่วยงานบ้านง่ายๆ และพูดคุยกับลูกสิ่งที่ทำ เช่น ซักผ้า ล้างจาน หั่นผัก ตากผ้า

ฝึกให้เด็กสังเกต รู้จักเบรี่ยนเที่ยบสิ่งที่แตกต่าง และจัดกลุ่มสิ่งที่เหมือนกัน ให้นับสิ่งของที่พบเห็น หัดอ่าน เรียนรูป และตัวอักษร พูดคุยกับลูกบุคคลต่างๆ และประพันธ์ท่องถี่น ให้วาดรูปตามความคิดของเด็กเอง และเล่าเรื่องจากรูปที่วาด หรืออธิบายสิ่งที่ตนพบเห็น

อย่างไรก็ตาม พ่อแม่ควรตรวจสอบว่า เด็กแต่ละคนอาจเติบโตและมีพัฒนาการที่แตกต่างกันไปบ้าง บางคราวอาจมีพัฒนาการช้ากว่าเด็กวัยเดียวกันบ้าง

สมรรถนะตามวัยของเด็กในแต่ละด้าน หากถึงอายุที่ควรทำได้แต่เด็กยังทำไม่ได้ พ่อแม่อย่าเพิ่งรังสานลิงไป ควรให้โอกาสเด็กโดยการช่วยฝึกฝน หรือจัดสภาพแวดล้อม และกิจกรรมที่จะกระตุ้น ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทักษะความสามารถนั้นๆ ก่อน แต่ถ้ายังทำไม่ได้ หรือไม่มีความก้าวหน้าเลยใน 1 เดือน จึงค่อยขอคำแนะนำหรือปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กต่อไป

พ่อแม่ลูกปัจุบัน

ลูกน้อยวัย 5 ปี

มีทักษะทางสังคมที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อ พ부ผู้ใหญ่จะรับผู้จัด
ให้ไว ทำความเคารพพูดสวัสดิ์ รู้จักขอบคุณเมื่อมีผู้ใหญ่ให้ของ

พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างในการปลูกฝังมารยาหาที่ดีทางสังคม
อย่างสม่ำเสมอ ลูกจะได้เห็นต้นแบบที่ดีก้ามจนติดเป็นนิสัย

ให้ลูกได้ขึ้นเชียง วาดรูป ระบายสี พับกระดาษ และปั้น ปุ๋ยๆ
ดูแลนิสัยให้มีวินัยในชีวิตประจำวัน เช่น ตีนนอนลังหน้า
แปรงฟันและแปรงฟันให้ความสะอาดก่อนนอนทุกคืน

อ่านหนังสือให้ลูกฟัง ฝึกให้อ่าน และเขียน ตัวอักษร และตัวเลข
พูดคุยกับลูก เกี่ยวกับบุคคล และประเพณี ในท้องถิ่น

ให้ลูกมีส่วนร่วม ในการช่วยงานบ้าน ฝึกการช่วยตนเอง และເຂົ້າ
ອາຫາດต่อผู้อื่น

เรียนรู้รอบด้านจากการอ่านกับพ่อแม่

การสำรวจและเรียนรู้โลกใบเล็กของเด็กตัวน้อย วัย 0 - 5 ปี
นอกจากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เรียนรู้ด้วยด้วยตนเองแล้ว ยังมีอีกหนึ่ง
กิจกรรมที่ช่วยให้หนูรู้จักโลกได้มากขึ้น สนุกขึ้น และมีความสุขด้วย

นั่นคือ นิทานและการอ่านนั้นเอง
โดยเฉพาะนิทานและการอ่านที่มีกลองอ้อมกอดคุณๆ กรุ่นไกรรัก^๔
ของพ่อแม่

นิทานและการเล่า ถือเป็นศิลปะการถ่ายทอดที่สืบทอดกันมา^๕
ยาวนาน และยังคงเป็นสิ่งที่ผู้คนทั่วโลก โดยเฉพาะเด็กๆ ต้องการ
และก่อประ邈ชน์เชิงวิชาการมากมาย นับแต่การสอนประวัติศาสตร์
วิทยาศาสตร์ ตลอดจนจริยธรรม คุณธรรม ที่จะโยงสู่การส่งเสริมให้เด็ก
อ่านอย่างมีจินตนาการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

คนไทยเป็นคนช่างเล่าเรื่องมีนิทานมากมายมาเล่าให้เด็กฟัง ทั้งเรื่องเก่าและเรื่องใหม่ที่สะท้อนความเชื่อ ความคิด และวิธีชีวิตของคนไทยในแต่ละยุคแต่ละสมัย ซึ่งนิทานที่เล่าส่วนใหญ่แล้วจะเป็นภาษาที่ง่าย ๆ เข้าใจได้ไม่ยาก และ เป็นกันเอง

นิทานแต่ละเรื่อง มักจะແแปลสิ่งที่เด็กต้องการในแต่ละด้าน หรือทุกด้าน ทั้งความรัก ความอบอุ่น การยอมรับ ความสนใจ การเล่น การกิน การอยู่ ความเคเช ความมหัศจรรย์ ความสวยงาม ความลึกลับ และที่สำคัญคือ นิทานมีความสนุกสนานบันเทิงที่พร้อมจะนำพาเด็ก ๆ ไปโลกล้ำกว้างใหญ่สุดที่สุด ด้วยความฝันอย่างไม่มีขอบเขต เด็กทุกคนจึงตอบสนองต่อการเล่าเรื่องนิทาน และอ่านหนังสือให้ฟังโดยผู้ใหญ่เป็นอย่างดี แม้จะเป็นการฟังเรื่องเดิม ๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีก

การที่พ่อแม่ ครู หรือพี่ ๆ อ่านหนังสือให้ฟังวันละนิด เด็กจะชื่นชอบภาษา และเนื้อความอันถือเป็นสะพานที่จะสร้างความสัมพันธ์ ให้เป็นอย่างดีระหว่าง พ่อแม่กับลูก พากันน้อง ครุยับเด็ก เด็กโภคภันเด็กเล็ก หรือในหมู่เพื่อน ๆ เพราะในความเกื้อกูลนี้ จะก่อให้เกิดการโรงยิ่งเข้าสู่การผจญภัย ความตื่นเต้น ความสนุกสนาน และการสร้างจินตนาการ อันเป็นรากฐานที่สำคัญของชีวิต ด้วยการอ่านข้า ๆ ขัดถ้อย ขัดคำ เพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการ สร้างภาพตาม หรือหนังสือที่มีภาพประกอบ ที่เด็กมองภาพได้อย่างเต็มท่าในทุกแง่ ทุกมุม พร้อมด้วยสุ่มเสียงเร้าใจ ที่ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์รุ่มรู้สึกได้เจิงจืดเป็นความสำเร็จที่งดงามยิ่ง

นิทานนับเด็กจึงดำรงวิธีร่วมกัน อย่างแยกไม่ออกร

ดังนั้น

ผู้ใหญ่ที่ขยันฉลาดจึงเลือกให้นิทานเป็นสะพานที่จะทอดลิงเด็กด้วยความรัก ความเมตตา ความรู้สึกนึกคิดที่ดีงามที่เด็กควรจะได้รับดังเดิม เยาว์ ด้วย เพราะเป็นช่วงวัยที่มีจิตใจอ่อนไหว และไวต่อความรู้สึกใน การชื่นบันหัวเป็นวิธีแห่งชีวิตในวันข้างหน้า

ที่สำคัญ ถ้าพ่อแม่รู้จักเลือกนิทานและหนังสือที่เหมาะสมกับการรับรู้และการเรียนรู้ของเด็ก จะยิ่งช่วยให้เด็กเรียนรู้โลกได้อย่างรอบด้าน พร้อม ๆ กับมีทักษะดีที่ต่อหนังสือและมีนิสัยรักการอ่านอันเป็นพื้นฐานที่แข็งแรงสำหรับการเรียนรู้ของเด็กไปตลอดชีวิต

นิทานที่เหมาะสมในวัยนี้ ควรเป็นหนังสือภาพที่เป็นภาพเหมือนรูปสัตว์ ผัก ผลไม้ สิ่งของในชีวิตประจำวัน สีสวยงาม ขนาดใหญ่ขัดเจน เป็นภาพเดียว ๆ ที่มีชีวิตชีวา ไม่ควรมีส่วนประกอบภาพที่อาจรุกราน มีเนื้อหามากขึ้น เยี่ยนด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ ขัดเจน ไม่เล่นหัว ไร้หาง และเด็กวัยนี้ยังคงชอบนิทาน คำกลอน คำคล้องจองที่อ่านอย่างมีจังหวะ

เวลาที่เด็กหันสีสภาพ พ่อแม่ควรรีบวนให้คุ้ด้วยความรัก เด็กจะตอบสนองความรักของพ่อแม่ด้วยการแสดงความพ้อใจ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและหนังสือภาพจึงส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่คุ้ดด้วย

เด็กแต่ละคนจะเริ่มชอบต่างกัน แล้วแต่สภาพแวดล้อมที่ถูกเลี้ยงดู การเลือกหนังสือนิทานที่เหมาะสมกับเด็ก ควรเป็นหนังสือนิทาน หรือหนังสือภาพที่เด็กสนใจ ไม่ควรบังคับให้เด็กคุ้ดแต่นั้นสือที่พ่อแม่ต้องการให้อ่าน

เด็กเล็กมีประสิทธิภาพมาก หากมีประสบการณ์ด้านภาษาและเสียงที่ดีในวัยนี้

เด็กจะสามารถพัฒนาศักยภาพด้านภาษาและดนตรีได้ดี มีความสนใจเสียงและภาษาที่มีจังหวะ เด็กบางคนจำหนังสือที่ชอบได้ทั้งเล่น จำได้ทุกหน้า ทุกตัวอักษร เมื่อนำอ่านหนังสือออก

การอ่านหนังสือกับเด็ก ก็เป็นช่วงเดียวกันกับการส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็ก ซึ่งจะเป็นไปในทิศทางเดินนี้ย่อมขึ้นอยู่กับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และการส่งเสริมที่ถูกต้อง และต้องทำด้วยความรักความเข้าใจของพ่อแม่เป็นพื้นฐาน

ด้วยความต้องการพื้นฐานของเด็ก ที่ต้องการความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่น และการมีปฏิสัมพันธ์จากครอบครัวข้างและบุพเพศรบด้วย ที่เลือกอ่าทร เอื้อเพื่อเกื้อกูล หนังสือจึงเป็นเครื่องมือที่พ่อแม่ สามารถนำมามาใช้เป็นช่องทางในการหล่อเลี้ยง และสร้างเด็กให้เกิดความไว้วางใจ ครอบครัว และสังคมรอบตัวเมื่อเดินไปในวันข้างหน้า การท่าเรียนนี้ จะทำให้เด็กเกิดความสัมพันธ์ที่แนบแน่นและหวานහဏความรัก ความอบอุ่นที่เคยได้รับ ส่งผลให้มีการใช้ชีวิตอย่างมีระดับ รวมถึง เพื่อไม่ให้กระเทบกับความสัมพันธ์ที่ดี ที่สร้างไว้กับพ่อแม่ และครอบครัวข้างต้นแต่วัยขวนปีแรก

การใช้หนังสือ กับเด็กนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปริมาณของหนังสือแต่อย่างใด พ่อแม่ทายคิดว่า ยิ่งมีหนังสือมาก น่าจะยิ่งทำให้เด็กย่านมาก แต่ในความเป็นจริงแล้วเด็กทุกคนจะเริ่มต้นด้วยความประทับใจในหนังสือ เพียงไม่กี่เล่ม หนังสือที่เด็ก ๆ ชอบมากจะเป็นเล่มที่เขื่อมโยงถึงบรรยายศาสตร์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นระหว่างการอ่านเป็นสำคัญและยิ่งลากหนังสือเล่มใดที่พ่อแม่อ่านให้ฟังช้า ๆ หลาย ๆ รอบ และแต่ละรอบมีความสนุกสนาน สร้างความประทับใจให้ด้วยแล้วเล่มนั้นจะกลายเป็นหนังสือเล่มโปรดของเด็กในทันที

ทั้งนี้

หนังสือที่มีรูปเล่นดี ภาพประกอบสวย สีสันสดใส ย่อมาดึงดูดเด็กเล็กได้มากกว่าหนังสือที่ดูเรียบๆ และอีกส่วนหนึ่งที่เป็นส่วนสำคัญคือ เนื้อหาหรือเรื่องราวที่เมื่อเด็กได้ฟังแล้วเกิดความรู้สึกว่ามี เพราะกระทบความรู้สึกนึกคิดบางอย่าง หรือสัมผัสได้ และเข้ามายิงได้กับการเรียนรู้รอบๆ ตัวของเด็ก

เด็กอายุ 3 - 5 ปี มีจินตนาการสร้างสรรค์ อยากรู้อยากเห็น เข้าใจเรื่องเล่าง่ายๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ชอบเรื่องข้าไปข้ามมา เด็กในวัยนี้จะชอบสัตว์และหรือชอบดูปูหรือฟังเรื่องที่ใกล้เคียงกับสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การเลือกหนังสือสำหรับเด็กวัยนี้จึงต้องมีภาพวาดประกอบมาก ภาพมีทุกหน้า ขนาดใหญ่สีสดใส โดยเฉพาะถ้ามีเนื้อหาที่เกี่ยวกับสัตว์ที่พูดได้ อีกทั้งการผจญภัย นอกจากรำคา&display=block แล้ว ภาษาต้อง流利 คล่องแคล่ว ไม่จำเร็ว และเป็นคัดลอกของยังตีมากเหมือนบทอ่านยาน หรือเพลงกล่อมเด็ก หรือ เพลงร้องเล่น คำกลอนคดครับร้อย ฯลฯ เป็นต้น

หากเด็กมีประสบการณ์ที่ดีในช่วงเวลาหนึ่ง จะเป็นพื้นฐานในการสร้างนิสัยรักการอ่าน ของเด็กในอนาคต

เกมสนุก ๆ ที่นุ่มนวลทุกเกม

■ เกมบันไดๆ..หนูขับขอบ

กิจกรรมเคลื่อนไหว เป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้เกิดการเขื่อมโยงเชื่อมโยงที่ควบคุมการเคลื่อนไหว เช่น การเดิน การวิ่ง การปีนป่าย ซึ่งจะเกิดมากในช่วง 5 ปีแรกของวัยที่ร่างกายจะมีพัฒนาการตามวัย โดยธรรมชาติอย่างสอดคล้องกับทักษะการทางร่างกาย พัฒนาการทางสมอง และสติปัญญา นั่นหมายถึง เมื่อสมองและร่างกายของเด็กพร้อม เด็กจะเริ่มคลาน เดิน ปีน ป้าย และวิ่ง

เกมบันไดๆ เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กเข้ามาร่วมสนุกกับเกมที่ออกแบบ เป็นกระบวนการทางด้านทุ่มเท ติดตารางเป็นช่องการเดิน (คล้ายเกมบันไดๆ) ให้เด็กสามารถมีส่วนร่วมกับเกมด้วยการเดินทางตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงเส้นชัย

กิจกรรมนี้สร้างโอกาสให้เด็กได้พัฒนาทักษะตามวัยหลายด้านอาทิ การเรียนรู้กฎ กติกา ใน การเล่นกับเด็กอื่นๆ ฝึกการนับเลขตามลำดับ ฝึกอ่านตัวเลข 1-10 ฝึกการสังเขปภาษาอังกฤษในการเล่น เพราะต้องตั้งใจดินตามช่องตามจำนวนที่ได้ ฝึกความตั้งใจจากจ่อในการทำกิจกรรมหนึ่งได้ อย่างต่อเนื่อง ฝึกทำความเข้าใจเครื่องหมาย สัญญาณหรือสัญลักษณ์ ต่างๆ และปฏิบัติตามได้

เกมบันไดสูง นอกจากสร้างความสนุกสนานตื่นเต้นแล้ว ยังกระตุ้นให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อมัดใหม่ๆในการก้าวตามช่อง หรือกระโดดสองเท้าไปตามช่องต่างๆ ได้ฝึกทักษะทางสังคมโดยการผลักกันเล่น รู้จักรอค่อย แบ่งปัน ช่วยเหลือเพื่อน

■ ต้นไม้มีแม่อ้าย

การพาเด็กฯ ปลูกต้นไม้ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ตั้งตัวเด็กเองและสิ่งแวดล้อมในบ้าน นอกจากจะได้ใช้ทักษะหลายด้านในการลงมือทำแล้วยังเป็นการปลูกฝังนิสัยรักและชื่นชมธรรมชาติอีกด้วย แต่บางครั้ง การพาเด็กฯ ปลูกต้นไม้จริงๆ กลายแจ้งก็อาจไม่ส่า俗ว เนื่องจากสภาพพื้นที่ ภูมิอากาศ แสงแดด ฝนตก การทำงานคนเวลา การเตรียมดิน เตรียมต้นพืช ฯลฯ ดังนั้น การสร้างสรรค์กิจกรรมการประดิษฐ์ “กระถางต้นไม้แสนสวย” จึงเป็นการจำลองกิจกรรมจริง ที่นอกจากจะสร้างโอกาสให้เด็กฯ ได้ใช้สมรรถนะตามรับได้อย่างหลากหลาย ด้านแล้ว ยังเป็นกิจกรรมที่มีความสะดวก เตรียมวัสดุง่าย และสามารถจัดได้ในทุกเวลา ทุกโอกาสอีกด้วย

การประดิษฐ์กระถางต้นไม้แสนสวย เป็นกิจกรรมการสร้างสรรค์งานจากกระดาษ ให้เป็นผลลัพธ์ของกระถาง และจัดทำเป็นต้นไม้จำลอง

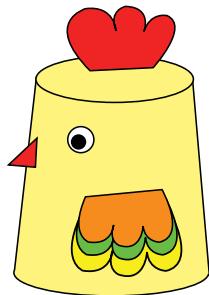
ตามใจชอบปลูกลงในกระถางใบบัว เป็นการสร้างโอกาสให้เด็กฯ ได้ใช้จินตนาการ และ ความคิดสร้างสรรค์ในการลงมือทำและตามแห่งกระถาง ได้ใช้ทักษะการควบคุมกล้ามเนื้อมือ การทำงานประสานกันของมือและตาในการจับกรรไกรตัดกระดาษ และพับ ฉีก ประมวลงานเป็นรูปร่างต่างๆ ตามใจชอบ

กิจกรรมนี้ กระตุ้นให้เด็กได้ใช้ทักษะด้านการคิด วางแผน และเข้าใจ ลำดับขั้นในการทำงาน ได้ทบทวนประสบการณ์และการเรียนอย่างระหว่าง รูปร่างของต้นไม้ในกระถางจริงๆ กับต้นไม้ในจินตนาการ ได้เรียนรู้ ส่วนประกอบของพืช เช่น ลำต้น ใบ ดอก ฯลฯ ทั้งยังส่งเสริมให้เด็กนิสัยรักในการทำงานหรือมีความตั้งใจจดจ่อในการทำกิจกรรมหนึ่งได้อย่างต่อเนื่อง และควบคุมตนเองให้ทำงานจนเสร็จ ขณะเดียวกัน เด็กจะได้ฝึกทำงานกับคนอื่น อาจต้องใช้อุปกรณ์ร่วมกัน เช่น กระดาษสี กรรไกร กาว ดินสอ เป็นต้น ให้หลัดกัน แบ่งปันกัน รู้จักรอค่อย และช่วยเหลือซึ้งกันและกัน ซึ่งล้วนแต่จำเป็นในการพัฒนาทักษะทางสังคมทั้งสิ้น

■ เรียนรู้มามายกับไก่กระต๊าก...กระต๊าก

ศิลปะ เป็นกระบวนการที่สร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กมากมายหลายด้าน เพราะการที่เด็กได้วาดภาพ ระบายสี จิ๊ก ปะ และบัน เซลล์ สมองของเด็กจะเปิดการเรื่อมโยงทันที เพราะขณะที่เด็กเริ่มทำ กิจกรรมศิลปะ เป็นช่วงที่เด็กเริ่มใช้ความคิด และนึกจากศิลปะจะช่วยให้เด็กสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวได้แล้ว ศิลปะยังกระตุนให้เด็ก เกิดพัฒนาการที่ดี ทั้งในด้านการรู้จักตัวเอง การสร้างแรงจูงใจ ความอดทน ความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น และการแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะตนผ่านการらくเส้นล่นสี

การประดิษฐ์ของเล่นที่มีขึ้นงานส่วนประกอบหลักขึ้น เช่น การประดิษฐ์ “ไก่กระต๊าก กระต๊าก” ทำให้เด็กได้เรียนรู้หลากหลายทักษะ ที่จะนำไปสู่การประกอบขึ้นส่วนต่างๆ ให้กลายเป็นไก่กระต๊ากแสนสวย

กิจกรรมนี้สร้างโอกาสให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ธรรมชาติ เรื่องไก่ กับสัตว์ปีกใกล้ตัวเข่นไป ได้รู้จักอวัยวะส่วนต่างๆ ของไก่ เช่น หัว ลำตัว ทาง ปีก ขา เป็นต้น ได้เชื่อมโยงความจำและความเข้าใจเกี่ยวกับไก่จริงๆ ที่เคยเห็น และเปรียบเทียบเพื่อทำความเข้าใจกับขั้นส่วนของไก่กระต๊ากในกิจกรรม เด็กต้องใช้สมรรถนะของกล้ามเนื้อมัดเด็ก และความสัมพันธ์ระหว่างมือและสายตา ใน การจับกรรไกรเล็กปลายมน ตัดกระดาษ พับกระดาษเป็นรูปทรงต่างๆ จิ๊ก ปะ กระดาษตามจินตนาการ ได้เรียงลำดับขั้นตอนการประกอบขึ้นส่วน ได้ฝึกสมาร์ต และความตั้งใจในการทำงาน ส่งเสริมความละเมียดรอบคอบ เพราะต้องสำรวจว่าประกอบขึ้นส่วนใดก็ตามดังและถูกต้องหรือไม่ ฝึกให้มีความตั้งใจจากการทำงานนั้นได้อย่างต่อเนื่องจนสำเร็จ

นอกจากนี้ เด็กยังได้สนุกกับการเรียนรู้เรื่องการทำไก่เดี่ยว (ไก่ร้อง) ด้วยการดึงเขือข่า การใช้แร้งหนัก เปา ที่ต่างกันในการกระตุกเขือข่า เป็นการฝึกบังคับกล้ามเนื้อมือในจังหวะและแรงที่พอดีเหมาะสม และได้รับความภาคภูมิจากการทำงานสำเร็จด้วยตัวเอง

■ ตะกร้อใบลานหรือทางมะพร้าวสาร

เมื่อถูกใจขึ้นการได้หยิบ ได้คิ้ว ได้ขว้าง ได้ป่า ได้ใบ ได้เตะ เป็นสิ่งที่สร้างความตื่นเต้นสนุกสนานให้เด็กเป็นอย่างมาก ตะกร้อใบลานหรือทางมะพร้าวสารที่พ่อแม่ใส่กระดิ่งไว้ข้างใน เมื่อเด็กได้หยิบ ได้คิ้ว ได้ขว้าง ได้ป่า ได้ใบ ได้เตะแล้วเกิดเสียงจะยิ่งสร้างความตื่นเต้นสนุกสนานให้เด็กเป็นมากขึ้น

ตะกร้อใบลาน เป็นของเล่นที่เกิดจากภูมิปัญญาพื้นบ้านแต่โบราณของไทย ใน การนำวัสดุธรรมชาติมาผสมผสานกับความรู้ทางการ

จักษณ เกิดเป็นของเล่นที่ทั้งประณีตและสร้างความสนุกสนาน ทำให้เด็กได้เรียนรู้ธรรมชาติและการใช้ประโยชน์จากวัสดุใกล้ตัว และหากปูย่าตามายเป็นคนสอนให้สามารถเล่นด้วยแล้ว จะยิ่งช่วยส่งเสริมความอบอุ่นให้กระห่วงเด็กและผู้สูงอายุในครอบครัวได้อีกด้วย

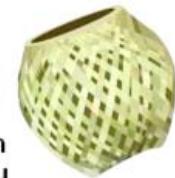
การสอนตะกร้าใบลาน หรือทางมะพร้าวสาร เป็นกิจกรรมที่อาจยังยากสำหรับเด็กเล็กวัย 3 ขวบที่จะทำได้เองจนสำเร็จทั้งหมดตั้งแต่เริ่มนั่นนับ แต่ก็สามารถลีส่วนร่วมได้ โดยพ่อแม่หรือผู้ใหญ่เป็นหลักในการสอนโดยให้เด็กช่วยหยิบจับหรือดึงทางมะพร้าว หรือช่วยจับมือเด็กทำในบางส่วนหรือบางขั้นตอนที่ไม่ยากเกินวัย ในขณะที่เด็กวัย 4 และ 5 ขวบ สามารถทำได้ภายใต้การช่วยเหลือทำละขั้นตอนจนสำเร็จ สร้างความภาคภูมิใจให้กับเด็กได้เป็นอย่างมาก

ตะกร้าทางมะพร้าว

นอกจากนั้นตอนการประดิษฐ์ตะกร้าจะส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างหลากหลายแล้ว การเล่นก็ยังส่งเสริมสมรรถนะอีกหลายด้าน เช่น ก้าว ด้านร่างกายทำให้เด็กได้ออกกำลังกายอย่างสนุกสนาน ทั้งกล้ามเนื้อมัดใหญ่ในขา วิ่ง การก้ม เงยเก็บ และยกกล้ามเนื้อมัดเล็กใน การหยัน จับ การโยนและหว้าง ที่ต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างมือ

และสายตาในการกระยะ เลี้ยวซ้ายส่งเสริมสมรรถนะด้านสติปัญญา เพราะเด็กจะเรียนรู้เรื่องระยะทางไกล ไกล จากการโยนหรือปาตะกร้าไปยังจุดหมายด้วยความแรงแต่ถูกต้องกัน ในขณะเดียวกันเด็กได้ฝึกทักษะทางสังคม ด้วยการเล่นกับผู้อื่น ผลัดกันเป็นคนโยนและคนรับ รู้จักการแบ่งปัน การรอคิวย

ตะกร้า
ใบลาน

ตะกร้าสาร

ตะกร้าสารด้วยใบลาน หรือทางมะพร้าวที่มีขนาดต่างๆ กัน มีทั้งขนาดเล็กจิ๋วขนาดเล็ก ขนาดกลาง ๆ และขนาดใหญ่ สามารถใช้เป็นของเล่นให้เด็กได้ฝึกความสามารถของกล้ามเนื้อมือและตา ด้วยการใส่ตะกร้าสารในใบลานในตะกร้าขนาดกลาง และใส่ตะกร้าใบเล็กจิ๋วลงในตะกร้าใบเล็ก

นอกจากตะกร้าใบลานและทางมะพร้าวสารเป็นตะกร้าให้เด็กเล่นสนุกสนานแล้ว วัสดุธรรมชาติอย่างใบลานและทางมะพร้าว ยังสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมการเล่นอีกนิด ได้สร้างพัฒนา ท่อน ตะกร้าสาร หลักหลายขนาด ตั้งแต่ใบเล็กจิ๋วกระจ้อยร้อย ยับขึ้นไปทีละนิด เป็นขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แล้วแต่จะกำหนดเอง จะต้องลงบนขนาดต่างๆ ที่ให้เด็กได้ฝึกความสามารถของกล้ามเนื้อมือและตา ด้วยการใส่ตะกร้าสารใบกลางลงในตะกร้าใบใหญ่ ใส่ตะกร้าใบเล็กลงในตะกร้าขนาดกลาง และใส่ตะกร้าใบเล็กจิ๋วลงในตะกร้าใบเล็ก

กิจกรรมนี้ นอกจากระหว่างเด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการสอด การสารน การลับ ที่ต้องใช้ทักษะของกล้ามเนื้อมือ และนิ้วมือ ในการทำงาน ประสานกับสายตาเป็นอย่างดีแล้ว ยังส่งเสริมสมรรถนะทางด้านสติ ปัญญา การเรียนรู้งานดูของสิ่งของ เด็กรู้จักการเบรียบเทียบขนาด ในหน่วยคงที่ ได้ในขณะเดียวกันเป็นการกระตุนให้เด็กรู้จักรูปแบบที่เรียงลำดับได้ ด้วย เด็กผู้หญิงวัย 4-5 ขวบที่เต็มไปด้วยจินตนาการและการเลียนแบบพอดีกับของผู้ใหญ่ ยังสนุกสนานในการใช้ตะกร้าสามมาร贲์ขยายของชื่อของ หรือเล่นเก็บดอกไม้หรือเก็บผักใส่ตะกร้าขนาดต่างๆ อีกด้วย

■ รถไฟใบลาน

เมื่อพ่อแม่มาเที่ยวใบลานหรือทางมะพร้าวสวนเป็นกล่องญี่ปุ่นเหลี่ยมแล้ว นำมาฝากตอกันแล้วให้เด็กถูก กล่องใบลานจะกลายเป็นรถไฟใบลาน ให้เด็กได้ถูก ฉีกฉัก ฉีกฉัก ถึงก็ซ่าง ไม่ถึงก็ซ่าง อย่างสนุกสนาน

กิจกรรมนี้พ่อแม่สามารถเล่นบทบาทสมมติกับเด็กได้อีกด้วย เช่น ให้คุณเป็นคนขับรถไฟ พ่อแม่เป็นผู้โดยสาร เป็นการช่วยส่งเสริม จินตนาการและการเรียนรู้ทางสังคมสิ่งแวดล้อมไปในตัว และหากพ่อแม่สอนให้เด็กสามารถทางมะพร้าว ก็เป็นการช่วยให้เด็กได้ฝึกการใช้กล้ามเนื้อมือมัดใหม่เล็กประทานกับการใช้สายตาด้วย

■ ลิงน้อยห้อยโหน

เด็กๆ รู้จักลิงจากหนังสือที่พ่อแม่ หรือปู่ย่า ตายาย อ่านหรือเล่าให้ฟัง หรือบางครั้งจะได้ยินผู้ใหญ่พูดว่า ชนเผ่าจะลิง เด็กจะรู้สึกขอบและเป็นพากเดียวกัน ลิงน้อยห้อยโหน เป็นการทำของเล่นจากการศึกษาที่เด็กได้ใช้พัฒนาการทางร่างกาย ความคิด สถิติปัญญาประกอบกัน และยังได้ทักษะทางสังคมในด้านการรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้ร่วมกันอีกด้วย

กิจกรรมนี้ ยังช่วยให้เด็กรู้จักการใช้เครื่องมือ เช่น การจับและใช้กรรไกรตัดกระดาษเป็นรูปร่างต่างๆ การใช้แท่งสีมาตรฐาน ระบายสี การปะติดกระดาษให้เป็นรูปตามที่ต้องการ ทั้งยังฝึกให้มีสมาธิ มีความตั้งใจ จดจ่อในการทำกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง

■ วงศ์ล้อสายรุ้ง

เมื่อเด็กสามารถใช้มือและนิ้วมือได้ดี การทำงานล้อสายรุ้งก็เป็นของเล่นสนุกๆ อีกหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านต่างๆ ให้กับเด็กวัย 3-5 ปีได้เป็นอย่างดี

การทำล้อสายรุ้งเป็นกิจกรรมการประดิษฐ์และประกอบกระดาษแข็งวัสดุสีขาว ให้กล้ายเป็นของเล่นที่ต้องใช้การหมุนและการดึงเชือกเป็นจังหวะ

ขั้นตอนการทำเด็กจะได้เรียนรู้เรื่องรูปทรงกลมทักษะการใช้กล้ามเนื้อมือและสายตาในการตัดกระดาษ ได้ใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการระบายสีตัดลงบนกระดาษทรงกลมเรียนรู้เรื่องสีต่างๆ ของรุ้งในน้ำรู้จักสีอ่อน สีเข้ม การผสมหรือการสลับสี รู้วิธีการเจาะรูกึ่งกลางกระดาษ ฝึกสมรรถนะสายตาจากการร้อยเชือก การถูกใจเชือก

ขั้นตอนการเล่น เด็กจะได้เรียนรู้วิธีการใช้แรงดึงและผ่อนเชือก รู้จักสังเกตสีที่เปลี่ยนไปเมื่อวงล้อหมุน ได้ความสนุกสนานดื่นเด้นจากความเปลี่ยนแปลงของวงล้อ

■ ไก่น้อยตุ๊กติก

การทำไก่ตุ๊กติกเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ต้องใช้ขั้นส่วนประกอบหลายขั้น ทำให้เด็กต้องคิดและทำความเข้าใจวิธีการและค่าตัวขั้นในการประกอบขั้นส่วนต่างๆ

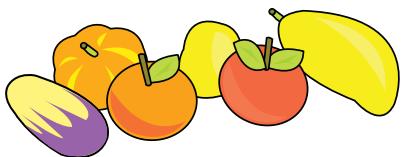
กิจกรรมนี้ให้เด็กต้องใช้ทักษะหลายด้าน อาทิ ทักษะการฟังเพื่อทำความเข้าใจวิธีการและขั้นตอนการประกอบขั้นส่วนที่พ่อแม่หรือผู้สอนอธิบายการลังเกตวิธีการที่ผู้ใหญ่สาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง การสังเกตอุปกรณ์ส่วนประกอบต่างๆ ว่าส่วนไหนคืออะไร การใช้มือและสายตาในการจับและบังคับกรรไกรตัดกระดาษ การพับกระดาษเป็นรูปทรงต่างๆ การประดิษฐ์ตามที่ต้องการ ห้องซึ่งฝึกให้มีสมาธิ มีความตั้งใจจดจ่อในการทำกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ท้ายที่สุด เด็กจะได้รับความภูมิใจในการทำงานและประสบความสำเร็จ

■ ลูกชุบ...ทำปูน จิ่นปูน

ลูกชุบ ขนมไทยแสนหวานรักที่มาในรูปของผลไม้ขนาดจิ๋วนอกจากจะอร่อยดีมีประโยชน์ เพราะทำจากถั่วที่อุดมด้วยโปรตีนแล้วยังเป็นกิจกรรมการเล่นสนุกที่แสนจะมากประโยชน์สำหรับเด็กวัย 3 - 5 ปีอีกด้วย

บทบาทสมมุติที่เด็กๆ ได้สมมุติว่าตนเองนั้นกลายเป็นพ่อค้าและแม่ค้าร้านขนมลูกชุบ เด็กๆ สามารถสร้างสรรค์จินตนาการโดยการบันลุกชุบออกมานเป็นรูปทรงต่างๆ กิจกรรมนี้ทำให้เด็กได้ฝึกฝนพฤติกรรมและทักษะเพื่อส่งเสริมพัฒนาการหลายด้าน เช่น ใช้อุปกรณ์ในการจัดเรียงให้ถูกวิธี รู้จักเชือดของแหลมหรือมีคมอย่างปลอดภัย ทำความรู้จักเชือกและรูปทรง รวมทั้งสังนึกของผลไม้ชนิดต่างๆ

นอกจากจะได้เรียนรู้ประโยชน์ของเมืองถ้า ได้รู้ขั้นตอนการนำตัวมาร่วนเพื่อบัน ขั้นตอนการบันยังสร้างโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะต่างๆ ผ่านการลงมือทำด้วยตัวเอง เช่น รู้จักลักษณะพืชที่ทำความสะอาด ก่อนลงมือทำ ได้ทบทวนประสบการณ์เกี่ยวกับผลไม้ที่รู้จัก ทั้งรูปร่าง ขนาด และสีสัน ได้ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หั้งข้อมือ ฝ่ามือ และนิ้วมือ ใน การบัน คลึง กด บีบ ตามรูปแบบในจินตนาการ หัดใช้พุกันระหว่างเสียดสู่ รู้จักสีผสมอาหาร ฝึกหัดผสมสี และเรียนรู้ว่าสี 2 สีผสมกัน เกิดเป็นสีใหม่ รู้จักสีอ่อน สีเข้ม และการเลือกสีให้สอดคล้องกับผลไม้ ที่ตนเองบัน เรียนรู้ถึงการปรับสภาพของวัสดุ เช่น จากผงวันละลายได้เมื่อต้มกับน้ำร้อนสามารถเคลือบขึ้นงานที่บันแล้ว และ จับตัวเป็นก้อนเมื่อยืน

กิจกรรมการบันลูกบูบ สามารถทำได้ทั้งเดียวและกลุ่ม หากเด็กทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่นๆ จะยิ่งได้พัฒนาทักษะทางสังคม เพราะได้ฝึกการใช้คุยกันร่วมกัน เช่น ผลักกันให้ฟูกัน แบ่งปันสี ได้พูดคุยปรึกษา และเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับผลไม้ที่รู้จัก ได้สังเกตการณ์ทำงาน

ของเพื่อนๆ วิธีการบัน การผสมสี ได้เลียนแบบ และได้ช่วยเหลือแนะนำซึ่งกันและกัน

การทำขนมลูกบูบ ทำให้เด็กได้อวดผลงานที่สำเร็จจากความตั้งอกตั้งใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ เกิดความภาคภูมิใจและส่งเสริมความมั่นใจในตัวเอง

ที่สำคัญ ลูกบูบเป็นขนมแสนอร่อย เด็กๆ ทำปูบ สามารถชิมบิ้บ หมายความสนุกสนุกใจของเด็กๆ วัยนี้ที่ประกอบไปด้วยการ เล่น กิน และจินตนาการ เป็นที่สุด

ร่องรำทำเสียง

ตั้งแต่ญี่ปุ่นคร่าวของแม่เด็กทุกคนคุ้นเคยกับเสียงเด้นของหัวใจของแม่ เป็นจังหวะแห่งความสุขสงบและรื่นรมย์ และทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นคงปลอดภัย เมื่อเด็กเลิมตามมองโลก เสียงเพลงเบาๆ ต่อจากเสียงเด้นของหัวใจของแม่ จะช่วยเพิ่มศักยภาพของสมองของเด็กได้เป็นอย่างดี การให้เด็กได้ฟังเพลงกล่อมเด็ก หรือให้เด็กได้ฟังเสียง Mobile ที่มีเสียงดนตรีจะทำให้สมองของเด็กมีการพัฒนาเครือข่ายเซลล์สมองที่ดีขึ้น

ตั้งแต่เด็กเจึงขอบเสียงเพลง สามารถฟังเพลงได้หลากหลาย ทั้งเพลงข้า เพลงเริง ขันอญกับอาหมรณ์ และโอกาสเป็นสำคัญ ในวัย 3 - 5 ขวบ เด็กตอบสนองต่อเสียงดนตรีได้ มีการรับรู้เรื่องจังหวะ และทำนองศิรั่ม สามารถร้องเพลงด้วยๆ ได้ แม้จะเพียงนิ่งบ้าง แต่พอแม่และคุณครู สามารถเป็นผู้ช่วยที่ดีได้ ด้วยการเคาะจังหวะ หรือ เคลื่อนไหวประกอบจังหวะ

กิจกรรม “ร้องรำทำเสียง” จึงเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมโปรดของเด็กวัยนี้ พ่อแม่เพียงจัดเตรียมเครื่องดนตรีหลากหลายชนิดไว้สำหรับเด็กได้เล่น ได้ร้องเพลง เด็กจะได้รู้จักเครื่องดนตรี รู้จักเรียกชื่อที่ถูกต้อง ได้เรียนรู้คำใหม่ๆ เกี่ยวกับดนตรี เช่น ดีด สี ตี เป่า เคาะ ชัย ฯลฯ ได้ฝึกภาษาและความจำทั้งคำร้องและทำนองเพลงหากเป็นการเล่นร่วมกับพ่อแม่ หรือเพื่อนเด็กวัยเดียวกัน เด็กจะยิ่งได้ฝึกทักษะทางสังคม โดยการแบ่งปันกันเพื่อ欣และผลัดกันเล่นไดสนุกสนานกับการร้องเพลงร่วมกัน หรือการทำท่าทางตามเสียงเพลงอีกด้วย

นอกจากเครื่องดนตรีขนาดเล็กสำหรับเด็ก หรือเครื่องดนตรีของเล่น เช่น กลอง ระนาด กีตาร์ ออร์แกน ชลุย แตร แทมนูริน กรับ ลูคัสเซ็ค ฯลฯ พ่อแม่ยังสามารถใช้อุปกรณ์อื่นๆ ในบ้านมาเป็นเครื่องดนตรีได้ เช่น กลองกระดาษ ขวดพลาสติก ขวดปิดฝาบัวรูมูล็คถัว (ทำเป็นลูกชิ้น) ฯลฯ หรือแม้แต่การปรบมือเป็นจังหวะ การโยกตัวตามท่านองเพลง การใช้ปากและลิ้นทำให้เกิดเสียงแทนเครื่องดนตรี เด็กจะได้เรียนรู้วิธี

หากʌาʌในการทำให้เกิดเสียง รู้จักสร้างสรรค์เสียงແປлагаฯ ใหม่ๆ หรือ เคาะจังหวะแบบง่ายๆ ได้ นอกจากการเล่นดนตรี การร้องเพลงแล้ว การให้เด็กดิท่าทางใหม่ๆ ประกอบเพลง หรือการเต้นสนุกตามจังหวะ ยังเป็นการใช้จินตนาการ ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ฝึกการมีสมาธิ ในการเล่นหรือมีความตั้งใจจดจ่อในการทำกิจกรรมหนึ่งได้อย่างต่อเนื่อง การร้องรำทำเสียง นอกจากจะสร้างโอกาสให้เด็กเรียนรู้ได้อย่าง มากมายแล้ว ยังเป็นช่วงเวลาแห่งชาติส่งเสริมภูมิปัญญา ความสุขและสนุกทริภพนี้ในใจของเด็กอีกด้วย

■ เล่นนี้...สิตี

อีกหนึ่งกิจกรรมโปรดของเด็กวัย 3-5 ขวบ คือการฟังนิทานและ การอ่านนิทานแสนสนุก ยิ่งได้เล่นบทบาทสมมุติเดิมแบบเจ้าของ ร้านหนังสือ หรือเป็นลูกค้าที่เข้าไปเลือกหนังสือในร้านได้ตามใจชอบ ด้วยแล้ว เด็กๆ ยิ่งสนุกขึ้นอีกหลายเท่า

“ร้านหนังสือแสนสนุก” จึงเป็นกิจกรรมที่น่าจดเตรียมสำหรับเด็ก วัยนี้ เป็นการจำลองบรรยากาศร้านหนังสือที่เต็มไปด้วยหนังสือภาพ และนิทานคัตติรำสำหรับวัย 0-3 ปี และ 3 - 5 ปี ให้เด็กเข้ามาร่วม สร้างและเรียนรู้ไปกับหนังสือนิทานหลากหลายชนิด มีพี่ๆ ใจดีคอย เล่านิทานเรื่องโปรดให้เด็กๆ พง

กิจกรรมนี้สร้างโอกาสให้เด็กๆ ได้ใกล้ชิดกับหนังสือและการอ่าน ได้สัมผัสสภาพศิลปะที่สวยงามจริงใจ และได้ชื่มชันความสนุกสนาน ดื่นเด้น และคุณธรรมจริยธรรมง่ายๆ จากเนื้อหาของนิทาน ได้เรียนรู้ คำศัพท์ใหม่ๆ ได้หัดตัดสินใจเลือกเรื่องที่อยากอ่านด้วยตัวเอง

นอกจากนี้ เด็กๆ ยังได้ฝึกทักษะในการเปิดหนังสือ ทักษะการฟังอย่างมีสมรรถิ และการทำความเข้าใจ ฝึกเล่านิทาน ฝึกเรียงลำดับภาพหรือเหตุการณ์ในภาพ และอิบายให้ สนุกสนานการทำเสียงหรือท่าทาง เลียนแบบตัวละครเวลาเล่านิทานหรือเล่าเรื่อง ฝึกอ่านออกเสียง และยังได้ ฝึกความคิดในการพูดถึงเรื่องราวหรือสิ่งที่ชอบ ไม่ชอบ จากนิทาน ที่ฟังจบ รวมทั้งฝึกฝนความกล้าในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์และส่ง เสริมความมั่นใจในตนเอง

เล่น
นี่...ลีดี

ที่ปรึกษา

- รองศาสตราจารย์องทอง จันทรงคุ เลขานุการสภาพการศึกษา
- นางสาวสุชาสินี วัชรุ่ง รองเลขานุการสภาพการศึกษา
- นางสาวจิรพรรณ ปุณณกุล ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐาน การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

ผู้วิจัย

- นายเรืองศักดิ์ ปันประทีป กรรมการผู้วิจัย มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
- นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์ สำนักงานเลขานุการ สภาการศึกษา

ผู้พิจารณารายงานการวิจัย

- นางสุชาติพ รัชยพงษ์ รองประธานมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
- นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์ สำนักงานเลขานุการ สภาการศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มพัฒนาเด็กปฐมวัย สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาเด็กปฐมวัย
1. นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
2. นางสาวสมพร พรมดี นักวิชาการศึกษาชำนาญการ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
3. นางสาวกรกมล จึงสำราญ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
4. นางสาวอัญชลี เพ็งตระกูล นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
5. นางสาวณีรัตน์ กรุงแสงเมือง นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า
หากท่านไม่ใช้หนังสือเล่มนี้แล้วโปรดมอบให้ผู้อื่น
นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

